

Dissertationum Germanicarum

Tom. I.

De Iure Público — —

Pars. III.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

LIBRARY

OF THE

PHYSICS DEPARTMENT

Elenchus Auctorum

- I. Heiser. | Davidis. | de Causis Honorum. Vitembergae 1747.
- II. Falener. | Ioan. Friderici. | De Jure Imperantium in jus
quasitum Subditorum. Lipsiae. 1748. —
- III. De Neuform. | Georgij Stöckar. | De Jure Imperantium
in Rusticos Refractarios Homagium in primis
denegantes. Jenae. 1750. —
- IV. Glinski de Glinski. | Danielis. | De Jure Principis
circa Religionem. Helmstadij. 1746. —
- V. Von Dale | Joachimi | De Subscriptionibus Princi-
pum. Jenae. 1750. —

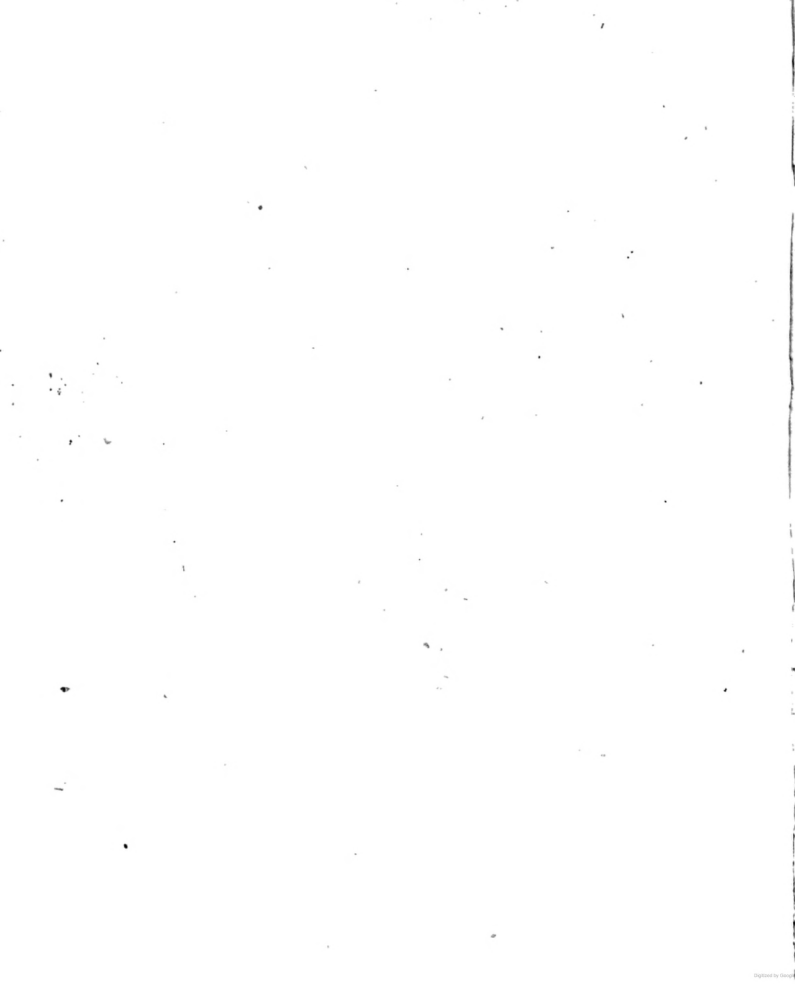
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY
540 EAST 57TH STREET
CHICAGO, ILL. 60637
TEL. 773-936-5000
FAX 773-936-5001
WWW.CHICAGO.EDU

DISSERTATIO IURIDICA
DE
CAVSIS
HONORVM

Son Ehren - Sallen/

QVAM
PRAESIDE
PETRO MULLERO

ICto ET PROF.

AD D. SEPTEMBR. MDCLXXIX.

VENTILANDAM EXHIBET

DAVID HEESEN,

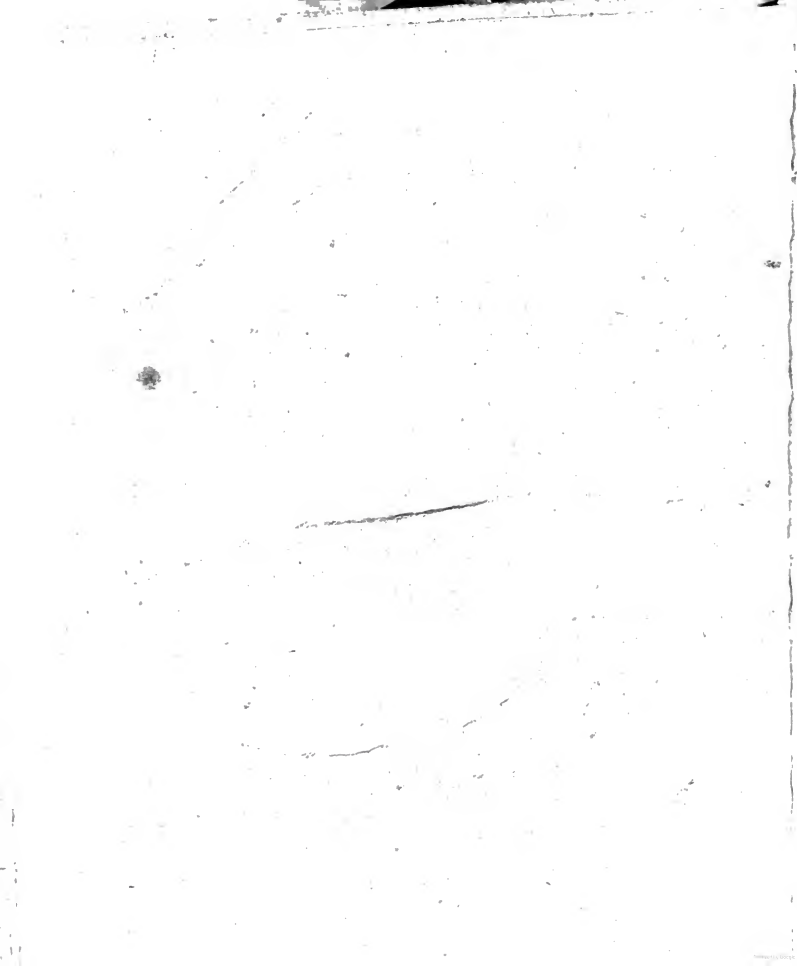
WEIDA VARISCVS.

VITEMBERGAE

RECUSA CIO IDCC XXXXVII.

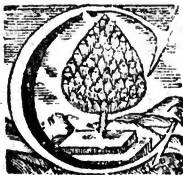

CUM DEO!
DISSERTATIO
DE
CAUSIS HONORUM
SECTIO I.
DE
FAVORE CAUSARUM HONORIS
IN GENERE

Thes. I.

ausa honoris magna & favorabilis est.
Ubi enim honor non est : ibi con-
temptus, ibi frequens injuria , ibi &
indignatio: ubi indignatio: ibi quies
nulla. Ubi quies non est, ibi mens
a proposito saepe dejicitur, ubi autem
per inquietudinem aliquid aufertur ex studio , minus fit
ab eo: quod tollitur, quod minus est, perfectum dici
non potest , ait Hieronimus *in epist.* & sumus natura
studi-

studioſiſſimi appetentiſſimique honeſtatis , cujus ſi quaſi lumen aliquod aſpexerimus, nihil eſt, quod, ut eo potiamur, non parati ſimus & ferre , & perpeti Cicer. 2. *Tuſc. magnique ſunt animi magnis honoribus Livius de cad. 1. lib. 6.* Contra vero contemptio boni nominis vitium eſt, cum imprudentia & infania quadam conjunctum Plutarch. *in Alcibiad.*

Theſ. II.

Hinc variæ de honore efferuntur ſententiæ , ut dixerit Philoſophorum quidam : quod honor ſit bonorum largitio propter virtutis officium , æſtimatio ac dignitas virtute acquiſita figura venerationis , conſervatio dignitatis. Alii : quod honor ſit præmium virtutis tributum a congruente ejus ~~judice~~ viro bono, ut ejus virtus reſulgeat, cæterique ejus exemplo ad virtutem invitentur. Piccol. *grad. 8. c. 24.* ut dubium plane, nullum ſit homini Chriſtiano licere honores appetere politic os & impetratos gerere , ipſo fatente Petro 1. *epiſt. c. 2. v. 17.*

Theſ. III.

Neque obſtat , quod honores poteſtates hominum animos ad faſtum extollant ac corrumpant, & dicto Salviani: *Pediſſe qua plerumque novi honoris arrogantia, & difficile ſit, ut gradus honoris tumorem non pariat in animo imprudentis.* Id enim quod per accidens ſit, non confundendum cum eo quod per ſe eſt. Ac quod plurimi

plurimi circa honores peccent, non est ex honoris natura & effectu, sed ex vitio personæ, cui est collatus, adhærente. Interim nemini vertendum est vitio, si honorem acquirit, legitimeque quæsitum debito modo defendat.

Tbes. IV.

Causæ autem honorum tam inter vivos, quam post fata, modo in conversatione civili, modo in titulis, modo in locis, modo in aliis obviam veniunt ac attenduntur consideranturque velut nil cedendum, vel aliquid remittendum, vel alteri quid tribuendum est, de quibus si non singulis, nonnullis tamen in præsentī sumus acturi.

Tbes. V.

Vocabulum causæ æquivocum esse ex Martino in *Lexico Philolog. sub vocab. aut.* constat; Nos hoc loco *causam* accipimus pro negotio vel re quæ in quæstionem venit, ac idem est ac si germani dicunt *Ehrenhandel, Ehren Sache, Ehrenfalle*. Honoris verbum unde descendat, ac quotupliciter accipiatur, vid. dissertatio D. Præs. quam anno 1657. in hac Salana habuit, cujus titulus est: *Templum Honoris tb. 3. & seqq.*

Tbes. VI.

Causæ honorum sunt, quibus honor cuius debitus exhibetur, nosque a iis testificamur nostram opinionem de alterius excellentia, cum quadam submission: v. honorem nobis debitum ab aliis exigimus vel discrimina facimus personarum in vita communi secundum existimationem & statum.

SECTIO II.

DE

CONVERSATIONE QUÆ FIT HONORIS
CAUSA.

Thes. I.

Quamvis studio Sapientiæ & pietatis causaque contemplationis solitudinem amantes conversationem abominari videantur, imo graves viri, quo rarius in publico conspiciantur, auctoritatem sibi quæri existimant: Et ideo Persona Regis apud Persas occultebatur teste Justin. *l. cap. 9 §. II.* Major enim ex longinquo reverentia est, inquit Tacitus *lib. 1. Annal. cap. 47. §. 3.* ut festive Fride-ricus Lingelsheim, cum ipsi solitudo a quodam objiceretur, dixerit: ~~uccas plurimumque & oves gregatim pascere; Aquilam vero solum in aere versari~~, Zingref *apoph. part. 1. p. 300.* Non tamen omem vitare ejurareve convenit conversationem. Ea nonnunquam honoris causa suscipienda est; Exemplo Periclis Atheniensis, qui licet admodum ab hominum conversatione abhorreret, & amicorum etiam convivia fugeret, apud Euryptolemum tamen nuptiali convivio intresse voluit, ut nuptias mirum in modum probare videretur. Plutarch. *in Pericle.*

Thes. II.

Quid; Si quis in convivio vel alibi, ubi honoris causa vel necessitate officii versatur, inveniat aliquem, qui injurias gravi-

graviores adversus ipsum evomuerit, num cum injuriante contra injuriarum remissionem conversari possit? Notum quidem est, quod crimen injuriarum cum furto & falso, quantum ad gravitatem delicti, pugnare quodque æque atrox esse videatur, tantoque atrocius, quanto gravior solet esse viris honestis jactura honoris & existimationis, quam non bonis, sed & vitæ & valetudini præferunt, ut loquitur D. Augustus Elect. Saxon. p. 4. c. 42. Hæc cum læditur verbis injuriosis, non minius atque furto patrimonium (unde vulgo injurians *fur honori ejn Ehrendieb* appellari solet) politico sane homini ignominiosum est, inultam relinquere injuriam, quocunque etiam modo fuerit illata. At potest quis beneficio pro se introducto vel ~~tacite renunciate~~, in vito enim non datur beneficium l. 75. ff. d. R. 3. Hinc injura perire solet *dissimulatione*, si quis injuriam illatam actibus aliquibus externis ostenderit injuriam illatam sibi non displicere, quales actus sunt amica cum injuriante conversatio, salutatio manus porrectio, lusus, visus & similes, Lindeman *exter. 81. Justin. ad. 141. d. injur. 16. 49.* Siquidem dextrarum copulatio semper amicitiae ac fidei pacisque symbolum habita fuit Joh. Andr. *inc. fundam. 17. d. Elect., in 6. Camerar. cent. 1. oper. succiss. c. 35. & cen. 2. 46.* unde Seneca *in Herc. Fur. art. 2. sq.*

*Sociemus animos, pignus hoc fidei cape,
Continge dextram quia truci vulsu siles?*

ita

ita ut postea ex pœnitentia remissam injuriam non possit
 recolere §. *fin. d. injur. l. 11. §. 1. ff. eod.* Verum distinguen-
 dum est inter conversationem quæ modu proprio, &
 eam quæ honoris causa fit, vel ex necessitate. De illa ve-
 rum est, per actiones familiares remissam canseri inju-
 riam, vid. Carpzov. *p. 4. const. 46. def. 2. prax. crim. prat.*
7. qu. 97. n. 50. Wefenb. ad. ff. d. injur. n. 13. Hanc vero
 quod attinet si quis saluret conviciatorem, osculetur vele-
 dat & bibat cum illo, rancorem duntaxat ut DD. loquun-
 tur & animi odium, non actionem injurarum remisisse in-
 telligitur Harprecht *ad Inst. p. 2. disp. 18. tb. 41.* Schnei-
 devvin. *ad §. fin. Inst. d. injur. §. 3. ibi: Quod est verum (sc.*
per dissimulationem remitti injuriam) si hoc faciat motu
proprio: secus, si ambo sint invitati ad convivium, & positi
ad unam mensam, tunc enim non intelligitur memisse inju-
riam, cum ex quadam honestatis necessitate hoc fecerit. add.
 Wehner *consil. Francon 67. n. 3. Iodoc. Damhouder in*
pract. criminal. tit. 136. d. injur. circ. fin. Ut proinde di-
 cendum sit, injuriatum ex necessitate officii vel honoris
 causa cum injurante conversari, vel ex amore Christiano
 rancorem remittere posse ac bibere, salva injuriarum
 actione D. Richter *reg. 2. n. 70.* Solent quidem Aulici inter
 se dissidentes, simulare, & si forte princeps in orbem seu
 a primo ad ultimum bibere, ut loquitur Nobiliss. D. Si-
 mon *dissertat. d. jur. poculor. cap. 5. jusserit, pocula inju-*
 rian-

riantis jure aulico, auf Hoffrecht, h. e. citra præjudici-
um actionis vel causæ injuriarum accipere, Sie trinden
einander auff Hoffrecht zu / und nehmen den Feund
auf Hoffrecht an Gail. *de arrest. imper. c. 14. n. 6.* Wehn
in pract. observ. sub lit. H. verb. Hoffrecht. Quem morem,
ut ut ob fictam honestatis rationem quidam observandum
censeant, improbitatis arguit Georg. Gumpelzhaim *d. ex-
ercit. Academic. part. 5. n. 12. in fin.* ubi dicit: quod lites
non debeant propagari ut vites, sed minui, nec tamen
ita poculis minuantur. Alii majoris cautelæ ergo prote-
stationem de non remittenda injuriarum actione adjiciunt,
vel si cæptum sit judicium, ut civilitatis & honoris causa
usurpati actus familiares nil præjudicent, quemadmodum
Ampl. Facultas Juridica in hac Salana anno 1610, mens.
Febr. ad requisitionem Georgii Fleischhauers zu Mühl-
hausen respondit, vid. D. Richter, *centur. regul. reg. 2.*
n. 70.

Thef. III.

Homines diversi sexus in civili societate nobis occur-
rentes nobis considerandi sunt. Quantum ad *famīna-*
rum conversationem attinet, meminerimus, inquit Guazz
d. civili conversat. dissert. 4. omnem illius honorem
& reverentiam deberi, & a Romulo edictum promul-
gatum fuisse, quo cautum, *ut viri primum faminis locum*
concederent. Quamvis autem quilibet laborem uni alicui

fœminæ inserviendi, & in omnibus actionibus eam observandi suscipiat; nihilominus tamen & aliis quoque omnibus honorem & reverentiam exhibere, & harum etiam gratiam se appetere, cum verbis tum factis demonstrare non intermitteret: cavens e contra, ne quid unquam invitus & contemptum earum proferat, cum nihil sit, quod majore dedecore & infamia quempiam afficiat, quam illud. Guazz. d. l. 2. *Si pro more populi ac regis unius vel alterius oscula soleant infigi honoris causa, uti vocant, einen Ehrentuß geben, nec quis osculari velit fœminam, num hæc denegatio pro injuria accipi possit?* Affirmatur, quia ex denegatione hujus osculi inimicitiam probandi modus desumitur juxta Rober. Marantam tr. d. ordin. judicior. part. 6. d. appellat. p. 48. vid. D. Præses in commentat. de Osculo sancto cap. 1. Ubi itaque moris est, oscula honoris causa infigere, ei te conformes, ni rusticitatis metam incurrere velis; sicuti id Germano cuidam peregrinanti accidit. Cum enim, referente Rittershusio d. Osculis sect. 16. in diversorio Marmande Petricoris opido, ad insigne Trium Regum, ubi plerique Germanorum Burdigala Tolosam petentes diverti solent, hospes ejusque universa familia osculi honorem nostris deferre soliti essent, Germanus quidam istius morum urbanitatis rudis atque expers, ancillam osculi figendi causa primum ad se, quem ex vestitus splendore sodalirii principem putabat, accedentem colaphis repulit, eam pulpamentum quæ.

quærere autumans. Inde mos in fraudem sympatriotarum eo venturorum obsolevit D. Præses *in notu ad Cæsa Galatæum f. d. morum elegantia cap. 12.*

Thes. IV.

Si in præsentia hominum uxor in maritum delinquat, verba iracunda evomendo maritus corrigere uxorem etiam verberibus potest; tamen facit rectius honoris causa Ehrenhalber muffiret ea causa corrigitque blanditiis molli-
busque verbis atque maritali sermone uti Jctus Papinianus *in l. ult. ff. si quis aliqu. testar. prohib.* præsertim in levioribus delictis; si enim ad hæc delicta statim fulmina & cuneos crepabit amburetur splendor nivei amoris, quatietur columen familiæ, & dissipabitur flamma muræ concordiæ quibus familiæ vinculis disruptis, quid sperandum amplius nisi proximus totius Oeconomix interitus Ar-
nis *d. jure connub. c. 8. sect. 4.* Præcat potius proprio honori Maritus; nam uti Virgilius *lib. 2. Æneid.* dicit.

- - - nullum memorabile nomen

Fœminea in pœna est, nec habet victoria laudem.

Thes. V.

Conveniens quoque est, inquit Cuazzius *d. l. linguam nostram* in laudandis fœminis, quibus cum versamur, semper, nunquam vero vituperandis exercere; nec palam, nec irato, nec occulto nec confidenter. Sicuti igitur

vituperatio foeminas iracundia accendit, ita facile creditu est nullum esse instrumentum ad inflammandum eas amore accommodatius, quam laudes & merita ipsarum recitare. Q. Si Chiromanticus ex lineis manuum v. g. cinctulo veneris integro, rubicunda, duplicato, linea quoque lactea praesenti, profunda integro, rubicunda, & similibus, ex quibus lascivia colligitur; Item Physiognomus ex figura corporis vultusque, v. g. albumine puro, & candido, ex birquis anterioribus grossis, carnosiss, & rubicundis: Ex linea Veneris in Mercurii locum proclivi, & aliis non omnibus quidem obviis ut plurimum tamen infallibilibus signis consultus respondeat, quamquam esse lascivam, imo scortum, Num respondens possit actione injuriarum conveniri? Respond. cum D. Rehtio differt. d. *Virginit. cap. 8.* negando arg. l. 15. §. 13. ff. d. *injur.* Chiromanticus enim vel Physiognomus non animo injuriandi sed artis suae, quam proficitur exercendae causa vaticinatus esse censetur, praesertim cum non sua sponte Chiromanticus vel physiognomus, sed requisitus & consultus atque ratione artis, quam proficitur, hoc responsi dederit. Prudentius tamen facit honoris causa remotis arbitris foeminae talia referendo. Nam non omnia, prout in pectore habes, effutire licet. Illud Owen. lib. 1. epigramm. memori condendum est pectore:

*Diffimula, simula quoties occasio poscit,
Moribus ut morem temporibusque geras.*

Thef.

Thef. VI.

Q. Num bonoris causa mentiri liceat? Si mendacium alterius commodo, salutis & honori velificetur, affirmanda erit quæstio, modo cum fraude terrii, coram quo profertur, non sit conjunctum; Tale enim mendacium non nisi nomine tale est, ac coincidit cum mendacico officioso, quod juxta Lutherum *in comment. ad c. 12. Genes.* ideo vocatur, quia servitur non solum alterius commodo, quia aliqui injuriam aut vim passurus erat: sed etiam impeditur peccatum. Improprie igitur mendacium vocatur, potius est virtus & insignis prudentia, quæ & furor Satanæ impeditur, & servitur honori, vitæ, commodis aliorum. Vocari igitur potest pia sollicitudo pro fratribus, vel, ut Paulus loquitur, *Zelus pietatis*, & Melanchthon *in de fin. appel. p. 943.* Non nomino mendacia figuras, quibus ex probabili causa aliquid tegitur, quod non necesse est dici, ut Raab negat speculatores domi suæ esse. Tales figuræ nominatur *officiosa mendacia.* Idem *Tom. I. ep. p. 43.* Tales occultationes aut elusiones non a vanitate ortæ sed ut aliis prosint, non sunt peccata, nec recte vocantur mendacia, sed figuræ potius & officiosæ dissimulationes, sic & figuras voco apologos & pœmara docendi causa composita, quæ ab aliis mendacia vocantur, cum revera sint officiosæ narrationes, quæ continent imagines & picturas, non ad nocen-

dum excogitatas, sed ut significatio sit illustrior. Dictum est: mendacium honoris alieni causa licitum esse, Quid? Numne mentientis causa prolatum est admittendum? Certo respectu affirmatur, si v. g. insignem quis & grandem injuriam sibi suisque illatam, cum alia via non pateat, hoc falso loquii medio non propulsat, Durrius *in combend. Theol. moral. cap. 19. tb. 11.* Quando autem quis vellet honoris sui augendi causa se vocare *Doctorem, Nobilem. Comitum vel Principem*, tali mendacio criminis falsi committeret, eoque nomine puniretur. *l. 27. §. fin. ff. ad L. Cornel. de fals.*

Thes. VII.

Accidit ut plurimum in Conviviis, ut Chorea seu saltationes instituantur. Q. Num viro gravi vel Clerico chorea, qua honoris causa sunt & vocari amant Ehrentânge sint improbande? Et quamvis multi viri pii saltationes valde improbarint, ita ut Reinhard Lorichus Hadamarus *disputat. Princip. pag. 206.* scripserit: *Hic Ludus multorum de de eorum causa fuit. Sæpe ibi matrona diu servatum decus perdidit. Sæpe infelix virguncula didicit, quod melius ignorasset.* Immo homini Christiano ac gravi eo magis prohibita esse, quia instituuntur ad carnis titillationem, & ridiculam gesticationem, prout Cæsar Scaliger dixisse fertur: Se non vidisse majores ineptias in orbe, quam saltati-

tationes; cui quilibet adſtipularetur, hujus moris ignarus, quando mares ſimul & ſcæminas ad membranæ ſtrepitum & chordæ ſonitum videret manibus ſe invicem apprehendere, picarum & ſimiarum inſtar exilire, tripudiare, caput, pedes & totum corpus jaſtare, gyros efficere, curſu præcipiti certare, in motuos complexus ruere; nihil enim aliud in animum ſibi poſſet inducere, quam hos omnes mente captos ac furoris quodam genere, peculiari correptos eſſe Ludov. Vives *lib. 1. d. inſt. fam. Chriſt.* Alphonſus Arragoniæ & Siciliæ Rex mulierem imprudentius ſaltantem videns, in hæc prorupit verba: Expectate: *Sibilla edet oraculum.* Sentiens infamiæ genus eſſe ſaltationem Panormitan. *libr. 2. d. rebus geſtis Alphons.* Verum cum Brentio *ad Maſch. 13.* dicimus, quamvis multum mali ex choreis oriatur, & habeant non admodum obſcura pericula, tamen *per ſe* non eſſe impias. Ac placent ſententia B. Heideri *in Syſtem. moral. part. 2.* ſcil. ſaltationes *per ſe* eſſe affectiones (actiones) *αδίαφογας*, & moraliter, ſine moderatione, & immoderatione, nec bonas, nec malas. Juſtas vero, ſi acceſſerit ſeu *μερότης*, ſeu *ὀρδότης*, id eſt, ſi ſint decoræ, verecundæ, graves, elegantes, modèſtæ; ſi a ſobriis plana luce bonorum in virorum & honeſtarum in Matronarum præſentia tempeſtively certo cum medo, nec ſine meru pænarum inſtituantur, jure meritoque probari poſſe. Ab his

his vero conditionibus si discedatur, quod plerumque fieri solet, id est, si saltationes hominum ebriorum utriusque sexus nocturnæ sint discursationes, & furiosa tripudia, & impudentissimæ corporum jactationes, amplexus contrectationes, oscula tempore aliena, loco inrempeſtiva, propter & saltatores ipsos, & spectatores minime ferendas esse, & imprimis quidem ab adolescentia, quæ fomitis ad omina flagitiorum genera instar se habent, proffigandas. Hisce præmissis concludendum est, choreas modestas viro pio non esse improbandas, cum fides & charitas Christiani hominis saltando non deperdantur D. Luther. *in possib. Eccles. 2. post Epiph. & Rex sapientis moneat, suum quoque tempus esse saltandi.*

Theſ. VII.

Q. Num poculum honoris, ein Ehrentrunk, in alterius salutem sit licitum? Videtur prima fronte quod non, cum ejusmodi poculum voluptatis causa institutum sequantur excessus, utpote violenta usus rationis privatio, quæ in profundam cadunt ebrietatem. Inde Poëta:

Et res absurda est, & talis forma loquendi,

Credere, pro alterius posse salute bibi.

Inprimis cum raro sit absque coactione, qua nil inimicius est naturæ, nec ipsi bibentes sibi temperant; Ubiconsummatae fuerint epulæ, inquit Ambrosius c. 13. & puter jam esse surgendum, tunc de integro potum instaurant suum

suum, & cum consummaverint, tunc inchoare se dicunt: tunc deferuntur phialæ, tum maximi crateres, quasi instrumenta bellorum: ac ne immoderatum hoc arbitreris, *mensura* certatur *sub iudice, sub lege* decernitur, & quid multa? Interdictum est Constitutionibus Imperialibus d. anno 1500. 130. 1548 *Gail lib. 2. obs. 110.* Hisce tamen non attentis asserere licet: Poculum salutis in alterius honorem esse licitum, hoc est, salva pietate & officiorum regulis fieri posse; Quia convivia habere, res est universis concessa, imo divinis præconiis commendata, aurem Deum, qui *συνεσφίαν* Protoplastis in paradiso constituit, præ se ferens; Sane gentes peculiares Nuptiarum, Natalium, Victoriarum, Memoriarum gratia convictus instituerunt, quos amoris & honoris conglutinationes esse voluerunt. Quando autem præsentis testandi honoris & conciliandæ invicem amicitiae causa propinatione reciproca utuntur, quis hoc ulli poterit vertere vitio? & quare non tertii præsentis vel absentis saluti, vel memoriarum quid imputandi sit licentia? Imo jubet hoc pietas, ut v. g. Patroni proba fiat recordatio & cultus. Hinc dubiis supra positis facile potest satisfieri: Cum ebrietas peccet in excessu, poculum Honoris non item; nec violentiam, quæ intercedit, probamus. Reducenda est Lex Carol. M. *Nemo parem suum vel quemlibet alterum hominem bibere coget. Et quicumque in exerci-*

in ebrius inventus fuerit, excommunicatur, ut in bibendo sola aqua utatur, quo usque se mala fecisse agnoscat. Et leges Imperii ad abusum bibendi referendæ sunt vid. Kessler. in casib. consc. c. 16.

SECTIO III.
DE
LOCO HONORIS CAUSA
OBSERVANDO.

Thes. I.

Cuivis locus sibi debitus priorque in eundo, stando, sedendo, subscribendo ex legis vel statuti præscripto vel consuetudinè aut privilegio competens honoris causa assignandus est. Digniores cæteris præferendi sunt. Ita **Cæus** in l. 1. ff. d. alb. scribend. Si lex, ait. cessat, tunc dignitates erunt spectandæ, ut scribantur eo ordine, quo quisque maximo honore in municipiis functus, & l. 6. ff. de si le Imforum. Semper Senioremi juniore, & ampliori honoris inferiori, & marem sæminæ, & ingenuum libertino præferemus. & **Calistratus** in l. 5. ff. d. jur. immunit. Semper incivitate nostra Senectus venerabilis fuit, namque majores nostri pene eundem honorem Senibus, quem Magistratibus tribuebant.

Thes. II.

Quoniam vero non æque apud omnes populos unus idemque locus honorem denotat, mos regionum observandus

vandus est. Apud TURCAS digniorem haberi locum sinistrum, observavit Augerius Gassenius Busbequius, Imperatoris Ferdinandi ad Solimannum Legatus. Cujus rei causam afferunt illi, quod eam partem gladius honestet: & qui sit in parte dextra, quodammodo gladium habeat sub manum ejus, qui sinistrum latus claudit; ille vero eum gestet liberum & expeditum. Apud ÆGYPTIOS ad dextram locari magnus est honos habitus, in medio vero maximus. Quod æque apud AFROS & ROMANOS observatum est. Alex ab Alex. l. 2. c. 19.

Tbes. III.

Primum ac honoratiorem locum inter omnes Reges, quamvis æque polleant majestate, ob imperii antiquitatem & potentiam tacito omnium consensu obtinet IMPERATOR ROMANO GERMANICUS. Quod *Alphonfus* Arragoniæ & Neapoleos Rex, qui ab assentatoribus aulicis admonitus, ne dimissius, quam par esset, erga *Fridericum* Tertium, cum aliquando Neapolim venisset, se gereret, fassus dicitur: Vestrum, inquit, non est judicare de Regibus. Nos Rex omnes debemus reverentiam Imperatori, tanquam Summo Regi. Ille caput & Dux Regum. Panormitan. in *apoph. Alphonfi*.

Tbes. IV.

Et quamvis nemo hastenus moverit Imperatori Germanico quæstionem præcedentiæ præter Turcam, qui
C 2
quod

quod in locum Constantinopolitanorum successerit ,
 procœdriam aucupatur , Cæsare ipsum autoritate præpo-
 lente ; Honoris tamen pro Imperatore conservandicau-
 sa , & ne vel Turca vel Romanus gloriatur de præceden-
 tia , inter Legatos missos hæcenus observatum est , ut , si
 in finibus Hungariæ conveniant , porrectis dextris se
 invicem in orbem circumagaant mutuaque salute dicta qui-
 libet itineri suo insistat ; quemadmodum ex relatione Le-
 gationis Cæsareæ anno 1665. ad portam Ottomannicam
 apparet , ibi : Die Botschaffter wurden: jeder von denen
 Commissarien geführt/ und gaben auff die Schritte
 und Tritte einer dem andern gar genaue Achtung / so
 lange bis sie zur mittlern Säule, als dem Wechsel-Zie-
 le kamen, damit ja keiner, weder seinen hohen O-
 bern, weder seiner Gehörnis, einiger massen ichts
 vergeben möchten. Bey ihrer Zusammenkunft gaben
 sie einander die Hände, und verfügten sich nach beschehe-
 ner Gruß und Segenbegrüßung jeder in ein frembdes
 Gebiete. vid. Kaysers. Botschafft andie Ottomannische
 Pforte, welche auff Befehl Ihr Römisch. Kaysers.
 Maj. Leopold des I. Herr Graff Leslie in Anno 1665
 verrichtet.

Thes. V.

Reges primum præ Cardinalibus obtinere locum ex-
 tra cubitationis aleam ponimus. Num autem Rex vel
 Regi-

Regina, quæ imperium abdicavit, eadem gaudeat prærogativa, dubium alicui videri posset. Eximit vero illud Dn. Molken *in præf. d. Conclavi*. Vidi, inquit, nuper Christinam Reginam Svevicæ in Sixti sacello, illa tamen non tam ibi, sed alibi, peculiarem & honoratiorem occupabat locum, illa quoque in proprio conclavi, cum visitaretur a Cardinalibus, primum tenebat: Sella etiam, cui insidebat, ex pretiosiori materia erat confecta, quam illæ, quibus Cardinales utebantur.

Thes. VI.

In Conventibus publicis si Princeps & aliorum Principum, qui in dubio illum præcedunt Legati, concurrunt, præsentī Principi absentium legati honoris causa cedunt, inter se invicem tamen in loco tertio, quilibet Domini sui locum occupat, D. Præles *in dissertat. d. Princip. German. Legat. cap. 4. tb. 19*. Ita cum anno 1653. in Comitibus Rarisbonensibus solus Electorum in ordine octavus Carolus Ludovicus, Comes Rheni Palatinus præsens esset, huic omnium reliquorum Legati cesserunt.

Thes. VII.

Sane complimentorum seu ceremoniarum & istarum observantissimisunt Principes, ac Legatus non debet esse ignarus aulæ, quam aditurus est, Mariælaer *d. legat. lib. 1. dissert. 30.* Quænam autem curialia in Visitationibus &

Revifitationibus obferventur, & fi Cæfar ipfe Principes-
que præfentes fint, quod moris in audientia fit vid. D.
Præfes *d. l. c. 4. n. 16. 17.* ubi hæc laus tractantur. Li-
cet inter privatos minoris fit, primo adefle & in loco ex-
fpectare, Curs. *d. jur. prædr. p. 30.* Inter Reges tamen &
Principes præcedentiæ nota eft, quod qui primus ad
colloquium in loco convento fele fiftit, primus haberi
foleat. Ita in congressibus Carol. V. Imperatoris & Cle-
mentis VII. Bononiæ habitis fe Papa tanquam major (uti
ipfe putat) primus fiftit. Limn. *tom. 2. l. 4. c. 9. n. 9.* Idem
obfervatum Verovini anno 1598. cum Gallici Legati pa-
cis ineundæ gratia primi eo venerint, & Hifpanos postre-
mo venientes, primi vifitaverint Thuan. *lib. 120.* So-
let cautela in ejusmodi cafibus, ne inter Magnates præ-
judicium fiat, adhiberi, ut uno eodemque tempore in
diverfis foribus aut portis locum conventus intrent. Sic
Margarita Caroli V. mater, & Aloyfia Francifci Galli-
arum Regis mater per diverfas Cameraci portas ædes
contiguas, ex quarum una in alteram aditus erat, in-
grediebantur Guicciardin. *lib. 19.*

Thes. VIII.

Catholicum non eft illud Magiftrorum cæremoni-
arum, uti vocant: *Quod qui in alterius fines colloqui & con-
greffus ergo tranfit, minorem fe altero profiteatur, & mi-
nor ad majorem fele conferat.* Exemplo *FridERICI III.* Im-
pera-

peratoris, qui se cum Imperatrice ad *Alphonsum* Arragoniæ Regem anno 1452. contulit, aliud constat. Ita enim *Æneas Sylvius* in *Histor. Frederici III. pag. 82. Post-hæc*, inquit, *Cæsar Alphonso Regis Arragonum multis precibus oneratus, ut Neapolim sese cum Imperatrice conferret, statuit tanto Regi morem gerere, quamvis id plurimi reprehenderint; qui Regem ad Imperatorem venire, si quid vellet, decentius existimabant. At Cæsar irritas has voces habens, Avunculum suæ conjugis contristari noluit, maximum & clarissimum Regem seculi decus: cujus egregia facinora totus orbis decantat: quem victum fortuna vincere non potuit, sed contra ipsa victa est coactaque, Regi bene merenti, cui sæpe nocuerat, demum familiari ejus benefacere. Neque latebat Cæsarem, sæpe *Tigismundum antecessorem suum*, aliorum Regum hospitia visitasse: qui nunc, Gallorum, nunc Hispanorum Reges adivit. In Angliam quoque, & in Poloniam minores Reges accesserat, neque propterea sua dignitas minuta videbatur. Neque ambiguum est, priscos Cæsares sæpe minorum Principum lares ingressos.*

Tbes. IX.

Hactenus de loco honoratiori ratione personarum illustrium aliquid memorasse sufficiat. Personas Nobiles quod concernit, quoniam sola virtus nobilitat, Doctoribus propria virtute conspicuis major honor tribuendus est, quam qui majorum suorum rebus gestis solum fulgent.

gent. Uſu tamen venit, ut Doctores perſonis dignitate Doctorali non prditis non præferantur, ſcil. in Civitatibus Imperialibus Conſulibus ac Syndicis non Doctorebus. Hæc tamen cauſa honoris, quæ civilis eſt, non tollit naturalem; Ut proinde filius Doctor concurrens cum patre, ſocero aliove qui patris loco eſt, præcedentiam ſibi arrogare nequeat *Caffan. catal. glor. mund. part. 2. Conf. 16.* Honoratior tamen locus conſideratur in actibus & cauſis publicis, in quibus reverentia naturalis non attenditur, *arg. l. 9. ff. qui ſunt ſui vel alien. jur. l. 14. ff. ad SC. Trebell.* unde Gellius *lib. 2. c. 2 in publicis locis*, inquit, *atque actionibus Patrum jura cum filiorum, qui in Magiſtratu ſunt, poteſtatibus collata interquiſcunt & conticent.* Laudatur Johannes Rex Hungariæ, quod Ferdinando filio in publico congreſſu dextram conceſſerit; male vero vertitur *Ceſſi* Venetorum Ducis Patri, quod filio recens renunciato, *Duci* aſſurgere, coramque eo caput detegere recuſaverit, ne patriam poteſtatem vilem facere cogere-tur. *Gothofred. de. preced. p. 69.*

Thes. X.

Q. Quanto frater. v. g. mercatar, natu major, cum fratre, natu minore, Doctore, actum quendam publicum exercere. debet, v. gr. ſororem in feſtivitate nuptiali publice ad templum zur Traue deducere; Num Siniori prior locus honoris cauſa concedendus ſit? Pro natu majori facit, quod ille iure

jure naturæ primas teneat ante fratrem Doctorem natu minorem, ita enim Chrysostomus in *Homil. 5. adversus Judæos* Primogenitos, inquit, posterius genitis honorabiliores esse oportet. Sin autem consuetudo loci aliud velit, ea omnino observanda est; quemadmodum teste D. Gerdesio in *diff. d. jure præcedent.* Facultas juridica Gryphisvaldensis anno 1672. respondit: Daß bey vorseyndem specificirten actu, da die beyden Brüder die Schwester zur Traue führen sollen / ungeachtet der ältere Bruder nur ein Kauffmann, der jüngere aber eine graduirte Person ist / dem ältesten die præcedenz und die Oberstelle für dem jüngern Bruder zustehet / und daß der Gradus oder sonst habende Dignität des jüngern für andern bey diesem actu, welcher unter ihnen als Brüdern und nächsten Unverwandten zu verrichten / nicht in consideration gezogen werden könne / es wäre denn erweislich, daß durch eine alte und beständige Gewohnheit ein anders und zwar daß dem jüngern Bruder / wenn er an Ehren und Dignität den älteren übertrefset / in solchen actibus, da sie als Brüder beyde und keine intermediæ personæ honoratiores concurriren, die Oberstelle und præcedenz gelassen werde / introduciret sey / auff welchen fall der jüngere Bruder sich seines Rechts billig zu gebrauchen hätte B. R. W. Ita D. Præses reulit, in nuptiis filiæ D. C. S. id accidisse, ut

duo fratres; literati natu major dignitate Doctorali non insignitus, cum fratre natu minori Juris Doctore sororem sponfam ad templum deduxerit, majorque præ minori primum obtinuerit locum. Plura vid. apud Gothofr. Cru- sium Gastel. *tract. d. Præcedent. jur.*

Thes. XI.

Q 'Num filia nobilis alicujus nupta ignobili amittat locum in cundo, quem non nupta habebat præ reliquis fæminis natus non nobilibus? Et quoniam in utramque partem non desunt rationes, eæque discussæ extant in leganti quodam responso, quod consultus superiori anno dedit lctissimus Dn. D. H. B. R. placuit illud heic inferere.

Die mir zugefertigte Sache und Fall / darüber mein weniges Bedenken cum rationibus desideriret wird / verhält sich folgender Gestalt. Nachdem in Fürstl. N. gnädigst publicirter Ordnung Tit. Von Rang und Vorgang unserer Bedienden und derer von Adel. 2c. §. 15. nachgesetzte Vernehmung gethan: Was aber das Adelige Frauen Zimmer betrifft; es seyn derer von Adel Weiber oder Töchter / dieselbe sollen allen denen vorgehen so keine von Adel / es seyn Frauen oder Jungfrauen / ob schon deren Männer oder Väter vor jener Männern oder Vätern der ushabenden Bedienungen halber die Præcedenz hätten. So hat sich neulichst begeben, daß Herr J. S. der Rechten Doctor und

und Fürstl. Hof- Advocatus ein geböhrene von Adel geheurathet, welche Krafft angerechter Verordnung vor diesen des Herrn Canzlers Eheliebsten und Tochter un-
streitig vorgegangen, und begehret dieselbe in izigvereh-
ligten Stand aus eben diesem principio sich noch ferners
dergleichen Rangs zugebrauchen, welches doch des
Herrn Canzlers Liebste zuzugeben nicht gemeinet ist,
und daher, welche unter diesen beeden der andern mit
Recht nach solcher Ordnung vorzugehen befugt? die-
Frage entsteht:

Ob nun wohl vor des Hof-Advocaten Hn. D. J. G.
Eheliebste nachfolgende Ursachen und Gründe könten
angeführet werden, und zwar, daß die klaren Worte
des bemelten 15. ten §. auch von derer gebornen von Adel-
Töchtern redete, dergleichen sie Frau Doctorin auch
izo wehre und bliebe; Gestalt denn das Jus Patrium
keinesweges cassiret, die weil diese Tochter sich verheu-
rathet B. Franzk. *ad L. Gallus de lib. & posth. disp. 1. mem-
br. 3. n. 15 & seqq. B. Carpz. p. 2. c. 10. de. f. 3.* Sondern sie ist
ist und bleibet dessen ungeachtet eine geborene von Adel/
wie sie sich denn auch annoch also ohne einiges Menschen
Eintracht schreibt. Und wiewohl (2.) nunmehr sie
ein Eheweib eines der kein geborner von Adel ist, also
in der Person Zwen qualirares, eine geberne von Adel
und doch eines so nicht von Adel Eheweib zu seyn, concur-

riten, so heist es doch und scheint allhier statt zu finden die gemeine und bekante Rechts- Lehre, quod, quando in filiis vel filiabus concurrunt diversæ qualitates, illa considerata conditio quæ magis utilis filiis est, *Gloss. in c. extenore, qui fil. sint legit. Bald. in l. qui contra. C. de incest. nupt. Sceph. Gratian. disc. forens. 5. c. 977. n. 26. inf.* Daß auch (3.) durch heurathen einer gebohrenen von Adel an einen so dergleichen nicht ist, die nobilitas und prior qualitas keinesweges verlohren werde, scheint nicht unklar zu beweisen: Ludov. Roman. in l. cum quedam puella 19 ff. de jurisdiction. Dessen aber ungeachtet halte salvo rectius S. J. Ich gänglich darvor, daß auch stante dicta Ordinatione de præcedentiis des Hr. Canslers Eheliebste der Rang aller dings vor H. N. D. J. S. namhebrigen Eheliebsten habe und behaupten könne. Eintemahl (1.) indem vorhergehenden § 12. klar versehen, daß in der Ordnung, darinne die Männer stünden, eben denselben Rang sollten auch dero Weiber haben, wie es denn ohn dem auch Rechtens, daß den Weibern all Dignität und Ehrbezeugung nach der Dignität und Würde ihrer Männer, und anders nicht zuwuchse / es sey denn specialiter exceptio bewiesen oder gegründet. Andr Tiraqu. ad L. Connubial. 1. Gloss. 1. pars. 1. c. 18. ibi. Omnem suum honorem & dignitatem ex honore dignitateque virorum pendere: Vix enim uxor honorabitur nisi & apud homines maritus in honore, exti-

existimatione & pretio fuerit. Daß aber (2.) allhier keine exceptio pro Uxore Dn. D. J. S. gegründet, erschei-
net daher, weil der angezogene §. 15 von denen von A-
del, und von Adelsichen Frauenzimmer redet, und pro-
ratione statutz præcedentiæ den Adel gegen die so der-
gleichen nicht sind, mit sich führet. Nun aber ist bey
denen bewertheßten Rechtslehrern ausgemacht, quod
si vir ignobilis ducat uxorem nobilem, per hujusmodi
matrimonium & hæc ignobilis efficiatur *text. expressus*
in l. fæminina. 8. ibi: Parentes vero fæmininis dignitatem
& splendorem tribuunt donec plebeji nuptiis fuerint copula-
ta l. ingenua. 3. l. edicimus 7. C. de murileg. X. II. Bart. in
l. 1. c. 5. vers. videndum est C. de dignit. Paul. de Cast. in
l. ult. C. de V. S. & multi adlii relati. ob Andr. Tiraqu. de
nobilis. c. 18. n. 16. Quod adeo verum esse, ut si ve a gene-
re & nativitate, si ve ex persona primi mariti nobilis sit
uxor; quæ ignobili nubit, omnino tamen nobilitatem
amittat, late deducit Anton. Faber. *Codic. Lib. IX. tit. 29.*
def. 17. in tantum, ut quamvis uxoris alicujus nobilis, quæ
ipsa nobilis natu, putantis priorem maritum esse mortu-
um nubentisque plebejo, posterius hoc matrimonium
sit nullum: tamen hic effectus maneat & ob ignobilitatem
putativi posterioris mariti ipsa nobilitatem pristinam amit-
tat, ut late defendere non dubitavit Idem Ant. Fab *9. cit. def.*
28. Ja was (3.) noch mehr ist, so wolte ich dafür halten,
D 3 wenn

wenn gleich igit^r Frau Doctorin S. hiernächst eine Witt-
 tibe würde, daß sie doch, so lange sie in solchen Stande
 verbleibe, der Frau Canzlerin und andern Weibern
 deren Männer vor Herr D. S. den Rang gehabt,
 keinesweges verglenge, quoniam nobilis virgo, nu-
 bens plebejo, etiam post hujus mariti mortem non re-
 cuperat ipso jure pristinum nobilitatis statum, nisi splen-
 dor ab Imperatore restituatur *l. Imperator bene C. de*
nupt. l. 1. C. de sent. passis. Fritzius de Nobilitate Concl. 30.
lit. d. Und daher kombt, wenn dergleichen Witttibe, so
 eine geborene von Adel und einer so keiner von Adel/
 verheurathet gewesen, in solchen Ehestande oder auch
 als hernachmals Witttibe verstirbt, daß derselben nicht
 ut nobili, sondern ut ignobili succediret wird. Ita ex-
 presse præallegat. Faber. *Cod. d. l. def. 17. num. 3.* Facit por-
 ro pro confirmatione hujus sententiæ (4.) ut, licet re-
 gulariter donatio inter virum & uxorem non valeat, si
 tamen vir ignobilis uxori suæ antea nobili donare & eo
 animo dotem constituere constante matrimonio velit, in
 compensationem & remunerationem nobilitatis, quam
 uxor ea ex illo matrimonio derdidit, omnino valeat hæc
 donatio. Bart. & Dd. *in l. si divortio. de V. O. Roman. in*
l. 2. §. ult. Col. 1. vers. fallit, nisi maritus. ff. si cert. petat. C.
Consil. 445. Consultat presens. col. 3. vers. Potest maritus.
Lib. 2. Diesem nach thut hierwieder, nicht was oben in
 rati-

ration. Dubit. angeführet / denn der ersten bereits per
dec ration. Genüge gethan / und folget keinesweges
die Frau D. S. bleibt eine so von Adel geboren und ei-
nes von Adel Tochter / Ergo bleibt sie auch an sich nu-
ptiis his non obstantibus eine von Adel und behält diesen
splendorem & dignitatem; das Gegentheil erhellet *ex al-
leg. l. fæmina. 8. ff. de Senat. ubi Senatoris filia nubens vi-
liori manet quidem Senatoris filia, sed non ejus splendoris & Clarissima.* Gleichwie auch die patria potestas als
hier pro retinenda nobilitate nichts wirket, sonst würde
folgen / daß ein adoptivus eines nobilis & ipse nobilis sey
contra Doctrinam Tiraq. *de nobilit. c. XV. num. 6.* Also
ist auch / sonderlich heut zu Tage / gang ohne / daß
nicht die väterliche Gewalt bey einer Tochter durch de-
ren Verheuraturung etiam in foro communi, verleschen
solte, ita Meyius *ad jus Lubecense 1. tit. 3. rubr. num. 25.*
quod in tantum procedit, ut ne quidem post mortem
mariti reviviscat patria potestas laud. *Mev. d. l. num. 26.*
Ad (2) Resp. die angeführte Lehre ex Gloss. Bald. & Gra-
tiam. ist nicht universalis, hat auch nicht statt / wenn
die eine und vornehmste qualitas schon erloschen und nul-
la ist, denn wie kan das in consideration kommen, quod
non amplius est? Endlich und was 3. die Lehre des Ro-
mani an allegirten Orthe betrifft, wird solche, wie sie
an sich singularis ist / also auch von andern trefflichen
Dichters

Rechts lehrern nicht unbillig verworffen / ita Tiraqu. *de nob. c. 18. num. 16. ibi.* Sed ille Romanus ni fallor fallitur. Ant. Fab. *d. def. 17. num. 2.* Fritz. *de nob. d. l. l. c. d.* Uf welche mich geliebter Kürze bezogen / und nochmahlß dafür gehalten haben will, es werde sich die Frau D. S. nicht besser schätzen, als die Virginia des vornehmen Römisch. Patricii Auli Tochter / de qua ita Livius Lib. X. *Virginiam Auli filiam Patriciam Voluminio Plebejo nuptam, matronas sacris pudicitiae Patriciae arcuerunt, quoniam defuisse esse patricia, qua plebejo nupserat.* Wolte es x. x.

Thes. XII.

Causam honoris ad ordinendum digniorem locum agitant etiam Ecclesiasticæ personæ; inprimis quando Clerici ac Sacerdotes Magistratui præferri intendunt. Ubi sane Reipubl. forma, personæ actus distinguuntur. Aliter in civitate, quæ in modum Aristocratiae gubernatur, majorque Magistratus autoritas est, aliter in Democratico regimine præcedentia conceditur. Si personæ seculares gradibus sunt ornatae, Senatoribus præferuntur; Quadoque in actibus ecclesiasticis cedunt politici, cum hi alias anteferri soleant. Ceterum de quæstionib. Ob politische Personen den Geistlichen in Verrichtungen der Kirchen-Sachen vorgehen sollen, welche und weil sie, die Politici, sonst in fürnehmen Aemptern und denselben

selben unterschiedenen Sigen, vid. Kesler. *in Theol. casuum conscient. cap. 45.* Item: Obß recht sey und ohne Verletzung des Gewissens geschehen könne, daß man Predigern in publicis solennitatibus ihre gebührende Ehren-Stelle, die sie und ihre Vorfäter von undenklichen Jahren gehabt, entziehe, und andere Politicos, welche ihnen sonst in der Ordnung folgen, an ihrer statt setzen? vid. Dedekenn. *in thesaur. consil. theolog. vol. 1. sect. 3.*

Tbes. XIII.

Medici Jcis locum honorificum seu primum non invident, ipso medico Francisco Valesio *in Sacra Philosoph. c. 74.* teste, & jure ipsis competere docent Lipsius *orat. 8.* Rodericus a Castro *in medico politico lib. 1. c. 12.* Benius *d. privileg. jurisconsult. lib. 3. c. 55.* D. Gerhard. *centur. quæst. politic. decad. 9. quæst. 6.* D. Præles *differt. d. Philantia cap. 3.* Est tamen Medicus quoque honorandus, honorque ei debitus assignandus; Hinc Doctor Medicinæ in sessione, statione ac processione præferendus est Quæstori Electorali, nisi consuetudine contraria præcedentiam obtinere queat, Carpz. *part. 2. decis. 110.*

Tbes. XIV.

In recensendis proœdriæ actibus nolo verbosioresse, cum plura videri possint apud D. Cursium *in tract. d. jure proœdrias.* Jacob Gothofred. *in Diatrib. d. jure præcedens.*

E

D. Chri-

D. Christian' Castell de *stat dignitat. & precedentia Pontific. Impera terum, Regum, Magn. Ducum &c.*

SECTIO IV.

DE

TITULIS HONORIS CAUSA DARISOLITIS.

Thes. I.

Cum in civili societate honor distinguat ordines custodiatque dignitates, licitum omnino est honores ambire & impetratos gerere. Sunt ergo tituli Honoris in se non iniusti: Honor enim Virtutis præmium est & comes. Inde non modo in Academiis autoritate publica distribuuntur tituli: sed etiam in Aulis sæpe prodeunt Ordinationes Aulicæ. In Rec. Imp. Augustan. d. anno 1500. mentio fit einer Ordnung der Titel halben, wie ein jeder dem andern in seinem Stande schreiben soll. Possit quidem videri, inquit D. Conringius in *assertion. Jur. Moguntini in coronand. Regib. Romanor.* contentio de re levi: & vero non est in ea salus Republ. collocata: attamen interest ipsius quoque reipubl. ut sua cuique dignitas, suum jus servetur, præsertim maximis Principibus; quod noceant ejusmodi injuriæ saltem exemplo, & iniquum ferendo licentiæ impunitate quasi muniant viam.

Thes. II.

Tbes. II.

Ob honorem, quem in Orbe gerit omnium summum, IMPERATOR vocatur *Augustus* ab augendo dictus, quod cognomen olim Octavianus, Julii Cæsaris successor assumpsit primum: *Sacratissimus* ob magnitudinem majestatis & personæ dignitatem *in l. pen. ff. ad SC. Tertull. l. 3. C. d. quadrienn. prescript. Nov. 47. c. 1.* Ejusque Constitutiones sacrae appellantur *l. 6. §. 2. ff. d. rer. divis. tit. C. de prepos. sacer. cubic.* Ipsique tribuitur titulus *Majestatis*, qua voce dignitatis magnitudo designatur *l. 91. ff. d. hered. instit. tit. ff. & C. ad L. Jul. Maj. l. 10. C. d. legib.* Germani romanizantes hunc titulum honorificum Germanicis Imperatoribus in sua lingua attribuunt *E. Maj.* Quod vivente Carolo Magno obrigit, *vid. privileg. Brem. dat.* ac postmodum tempore Ludovici Pii Annal. Fuld. Brovic. p. 221. Ottonis II. Hund. Metrop. p. 308. Fridr. I. & II. Lehman, *Chron. Spirens. p. 635.* Rudolphi Habsburg. Limn. *in not. ad lib. 7. pag. 307.* Romani suos Imperatores prædicarunt Sanctos vel Sanctissimos. Ita Antonius, Alexander Severus, Valerianus alio hoc honoris titulo insigniti sunt *l. 3. ff. d. natal. restit. l. 87. l. fin. ff. de legat. 2.* Imperatores tam antiquæ quam novæ Romæ *Institissimi* vocati sunt, *vid. Sveton, in Tiber. c. 7.* Germani Carol. M. Ludovicum Pium, Ottones aliosque, qui hodiernum prædecesserunt Imp. *Inventissimos*, quasi jurisdictione ce-

dere nescios, collaudarunt: non quod omni tempore tales sese exhibuerint. sed potius ob vorum, quod Eos semper invictos esse vult, *Limn. lib. 2. Jur. publ. cap. 6. nurr. 10.* Imperatores a subditis nominati quoque sunt *Religiosissimi*, non tantum ob religionem erga Deum *l. 2. ff. d. iust. & jur.* qua nihil clariori lumine praeulget in Principe *l. 8. C. de sum. Trinis.* quam ratione religionis juris *l. 6. 7. §. fin. ff. d. legat. 2.* quæ non minus ac prior religio in Imperatoribus requiritur *vid. proam. Instit. Gloriosissimi*, ob amplissimi imperii gloriam. *Didi stylo ethnico magis quam Christiano Limnæ. d. jur. publ. Rom. Imper. lib. 2. c. 1. Dn. Rechenberg differt. d. natur. & us. titul. apb. 3. §. 2.*

Thes. III.

Hoc singulare est & præeminentia causa fit, quod Imperator nulli Regum tribuat titulum Majestatis, bene tamen ab aliis tribuatur Imperatori. *Rec. imp. d. anno 1526. §. und sind der Churfürsten. R. Imp. Ratisbon. d. anno 1577. §. und als die wolgeborene §. und ufgehaltene, Londorp. lib. 1. p. 25.* Sic anno 1641. cum e Comitibus ad Regem Gallia scribendum esset, Status de Majestatis nomine subdubitanter Cæsar admonuit, styium in Imperio receptum id non admittere: Daß denen Ehrenen Frankreich und Spanien das prædicatum Majestatis, weder conjunctim cum dignitate, noch divisim zu geben / sondern es
bey

ken dem alten Stylo zu lassen, mit welchem solches nicht herkommens, sondern bishero allein eines Römischen Kaisers oder Königs Majestät im Reich agnosciret worden, oportuitque omisso Majestatis vocabulo literis solum inferi. E. Königl. Würde. *Limn. not. Franc. lib. 2. c. 6. Contra, Imperatori Reges attribuunt titulum Majestatis; Ita Sigismundus Poloniae Rex ad Carol. V. scripsit: Facit Majestas vestra rem sua virtute & nostra in se observantia dignam Reinking. d. regim. secul. & ecclesiast. l. b. 1. class. 2. c. 7. num. 18. Jacobus Magnae Britanniae Rex in literis datis d. 2. Novembr. anno 1621. Ferdinandum II. Caesareae Majestatis titulo compellavit, & in subscriptione addidit: majestatis vestrae frater amantissimus. Ludovicus XIII. Rex Galliae hanc in Imperatore dignitatis praeminentiam agnovit, dum Huic Rex in literis d. 7. Maj. anno 1628. ad Ferdinandum II. datis aliquoties titulum Majestatis tribuit, Limn. lib. 1. c. 7. n. 5. in fin.*

Thes. IV.

Quoniam apud omnes, vel saltem moratiores, gentes receptum est, ut maritus illustris uxori suae eundem dignitatis gradum communicet, eaque maritali splendore corusceret, inde Imperatoris Uxor ad exemplum Augusti Caesaris *Augusta*, id est, veneranda nominatur.

Tbes. V.

Imperatorem sequuntur REGES; Inter quos eminet et *Rex Germanus*. In Germania designati Imperii successores Augusti titulo clariere, Aventin. *lib. 4. Annal. Bojor. p. 382.* placuit etiam Germanis Imperatorem *berhibere semper Augustum*, Regem Romanorum vero simpliciter Augustum *Constitut. Frideric. de pace Constant.* quæ tamen differentia non Friederici II. ætate Trithem. in *Chronic. Spanheim. pag. 273. & seq.* nec Ferdinandi fuit observata *Recess. Imper. Spirens. d. anno 1542. in pr. R. Imp. d. anno 1557.* Olim exteri Reges titulum Augusti sibi non arrogarunt, sed potius Imperatoribus in prærogativam relinquere voluerunt.

Tbes. VI.

ELECTORES licet Reges non sint, Regibus tamen æquiparantur Warem. ab Ehrenberg *d. fæderib. lib. 1. c. 2. num. 147. &.* vocantur *Edle Seulen* Aur. Bull. *tit 3. pr. Grundfeste und unbewegliche Seulen des Reichs A. B. tit. 12.* Mit welcher Hülffe der Gewalt Kayserl. Macht gestärket wird A. B. *tit 5. uf welchen das Reich vornehmlich berubet und bestehet Capitul. Ferdin. II. Ein theil Kayserliches Leibes A. B. tit 24.* Die nechste Glieder der Kayserlichen Majestät *Rec. Imper. d. anno 1541. in pr. Die innerste Glieder des Reichs, Capitul. Leopold §. 46.*

§. 46. Titulieorum, quibus insigniuntur, sunt vel Ecclesiastici vel Politici. Moguntinus, Trivirensis & Coloniensis Electores & Archi-Episcopi olim vocabantur *Reverendissimi in Christ. Patres Ehrwürdige in Gott Vater R. I. d. anno 1356. in pr. postea Die Hochwürdigste in Gott Vater.*

Thes. VII.

Magni honoris signum est, quod Imperator Electores non solum Seculares ex illustrissimis familiis oriundos, Oheimen, sed etiam Ecclesiasticos illustri non progenitos stirpe, Nepotes, liebe Neven und Churfürsten appellet. Cujus rei rationem in abdito latere scribit Heig. lib. 2. qu. 4. num. 62. Et Arumæus vol. 1. jur. publ. disc. 9. memb. 1. in fin. proficitur, causam se nec ab aliis expiscari, nec proprio Marte excogitare potuisse. Set Freinsheimius d. S. Rom. Imperii Elector. & S. R. Eccles. Cardinalium precedent. diatrib. 3. n. 19. ad dignitas Electoralis eminentiam referre non dubitat. Eximia enim dignitas, inquit, quia summam parit nobilitatem, quandam efficit cognationem cum Imperatore aut Rege, qui nobilitatis omnis in suo regno fons & caput esse intelligitur. Igitur hodieque sic proceres suos Ducesque Rex Galliarum, licet ipsi non sunt conjuncti sanguine, vocat Cognatos suos. Eodem plane more, quo Persarum Reges

ges prisceis temporibus , de quibus Brissonius de *Regno Persarum lib. 1. & Freinshe. in Curt. 33. 14.* Nec aliter Constantinopolitani Cæsares , quos in patriciorum ordinem redulerant , *Patres Imperatoris* vocabant *l. fin. C. d. consul. lib. 12. §. 4. Instit. quib. mod. jus part. solv.* Quidam id singulari Imperatores affectioni tribuunt , cum amor erga Nepotes vehementissimus esse soleat. Quid ? si cum D. Gerhard. *quest. controu. in jur public. Rom. occurrent. Hex. 6. qu. 5.* dicamus : quemadmodum nepos ex sorore nobis dicitur , qui sororis nostræ filius est ; eodem sensu ab imperatore , vel Imperio , cuius soror quasi Ecclesia est ; *arg. Nov. 6. pr.* hujus autem filii , cum quadantenus Ecclesiastici sint Electores , *Nepotum* hinc nomine appellari. Politicorum Electorum nomen *Oheimen* est agnationis cognationisve nomen. *Arum. l. c.* Quemadmodum etiam Rex Galliarum quemlibet Principem cognatum suum (seu cousin) appellat , quamvis sanguine ipsi non sit junctus , prout ex Loysseu des ordres *cap. 7. n. 103.* notat D. Feltman *de titul. honor. lib. 2. cap. 18. n. 18.* Quis imperatorum primus fuerit , qui Clericos Electores nomine *Nepotis* dignatus fuerit , certe non constat. Alii Fridericum III. cognomento Pacificum id fecisse , in reformat. francof. d. anno 1442. Bertram *d. Comit. membr. 2. n. 10 :* Alii ante Fridericum id factum dicunt , quoniam Sigismundus Imp. in dem notifications - Schreiben seiner Ränserl. Wahl / Electorem Trevirensen appellavit , seinen lieben

ben Meven. Idem patet ex Recessu Norimbergensi. d. anno 1431. Josia Nolden *d. stat. Nobil. cap. 8. n. 47.* arbitratum, titulum hunc honoris causacirciter Ruperti tempora, & post Aream Bullam totum fuisse exco-
gitatum.

Thes. VIII.

Meminit Luther. *in discours. mensal. Cap. 38.* quod Electores ad Reges scribentes utantur titulo *E. Liebden*, non *E. Gnaden*. Hodiernis moribus, cum alia forma titulorum sit ac prisca temporibus, & omnium Principum tituli creverint, pervenerintque ad summum, non in scholis, sed aulis & Cancellariis hoc discendum est. Id constat, quod ante pauca tempora Electores Regibus exteris titulum Majestatis non tribuerint, sed *E. Königl. Würde* Idem titulus Gustavo Adolpho Regi Sveciæ ab Electoribus datus, cum male Eum haberet, ita rescriptum: Vestrum ad literas nostras superiori anno responsum accepimus, quod, ut resignaremus, etsi primo intuitu vixin animum inducere protuimus, propterea quod nobis titulus (Majestatis) a solo Deo & majoribus nostris acceptus non tribuatur: tamen illud hac conditione reservavimus, ne hujusmodi inposterum præjudiciis amicitia nostra violetur, Electores ita se excausarunt: Serenissime Rex, etsi in literis nostris quoad titulum

aliquid defuerit , id tua Majestas non ex animo alienato , æ qui ipsius honori aliquid detrahere cupiat , ex usu & consuetudine , quam etiam erga alios observamus. Reges , profectum esse sibi persuadeat Limn. *in notis ad lib. 3. c. 2.*

Thes. IX.

Duces ac Principes hodie vocantur *Celsissimi* , *Serenissimi* ac *potentissimi* , prout demonstrat Goldastus in *act. publ. p. 197.* Hochgeborne Durchlauchtig. imo Durchlauchtigst; Comites Illustrissimi, Wohlgeborn vel uti hodierno cessit seculo Hochgeborn Barones *Illustres* Generosissimi Wolgeborn dicuntur. Hic plurimum interest, scripturientis nosse stylum, ut vocant, curiæ, ne circa titulos Personarum illustrium hallucinetur. Bene Gramondus *Histor. Gal. l. 1. p. 30.* Multum, inquit, interest, Principem inter & privatum. Ille ad famam omnia dirigit, hic continetur modicis: quod vitium huic, sæpe illi virtus: quod homini privato superbis, Principi Magnanimiras est. Et si titulatura uti vocant, examussim non fuerit observata, solent literæ non resignatæ remitti: prout anno 1561, fecerunt Principes Protestantes, cum ipsis a Pontifice mitterentur literæ cum inscriptione ad singulos simili: Dilecto filio, nobili viro, Duci aut Comiti. Thuan. *lib. 28. pag. 545.* Olim Duces ac comites

mites fuisse dictos Spectabiles : Barones vero Nobiles , Honorabiles, illustres, Generosos: vid. Clotz. *differt. d. titulis honorif. c. 6. 7. 8.* Hodie alia titulorum figura est plane quod stylus Curiae quemlibet edocet.

Tbes. x.

Priusquam longius abeamus , advertendum venit , quod honorisa Deo sibi concessi declarandi ergo Principes utantur *numero plurali* , Nos Dei gratia, non EGO; neque hoc ullo modo ad vanitatis vel superbiæ, sed auctoritatis & modestiæ argumendum referendum est. D. Geisler. *differt. d. titulo: Nos Dei Gratia part. prior. tbes. 18. ob rationes tb. 19. & seqq.* adductas. Princeps isto titulo nihil singularis potestatis sibi adscribere videtur Lindenberg. *tr. d. numeror. precip. mysterio p. 5. 6. & Princeps bonus Tyrannidis speciem effugit, si potestatem cum aliis communem se habere fatetur.* Erasmi. *d. conscrib. epist. p. 65.* ac Princeps non solum propriæ, sed etiam, (uri loquitur Lipsius *lib. 3. polit. c. 2. §. 2. in marg.*) mutuatitæ sapientiæ aliquid tribuit, cum Imperantes a Deo habeant characterem; illudque Nos denotet magnitudinem. D. Beckman *in: notis. dignit. illustr. differt. 1. c. 3. §. 6.* facitque ad amplificationem dignitatis & honoris. Idem *c. 4.* quia princeps cum aliis hominibus comparatus ratione meritorum multos æquat, etsi unus sit, tamen *plures*, imo totum populum repræsentat. D. Feltman *Tract.*

d. titul. honorif. c. 57 §. 2. imo titulus: Deigratia: Principes Imperii immediatos apertius distinguit a cæteris, qui sunt Mediari & Subordinari aliis Id. ib. 87. Mylerus d. Princip. & stat. imper. german. part. 1. c. 30.

Thef. XI.

Notabile est, quod quantoque Superior vocet inferiorem Dominum clementem: cujus meminit D. Eiben *in Elect. feud. c. 8. §. 13. aus der Hochgräfl. Stelbergisch. Deduction wegen Königstein &c. in Benlagen num. 33. & seq. ubi Dominus Vasallum vocat seinen gnädigen Herrn / quod etiam refert Dn. Rhet. comment. in lib. 1. jur. feudal. n. 8. in fin. p. 127. De Titulo Excellentia, & qualis controversia inter Electorum & Aliorum Principum Legatos fuerit. vid. D. Præses *in dissert. d. Princip. Legat. c. 5. Cætrum status Imperii vel alius se scribens: unterthänig / eo ipso se subditum alterius non brofiterur, quia verba civilitatis nonobligant, vid. Limnæ jur. publ. lib. 4. cap. 9. 101. Idem lib. 4. c. 6. n. 70. in fin.**

Thef. XII.

De Titulis personarum non illustrium, non est, quod multa dicamus, cum isti valeant, sicut nummi, & usu addiscendi sint. Res autem eo devenit, ut intermissa titulatura noviori, retentaque veteri actionem instituere contra scribentes nonnulli non erubescant. Ita cre-

crevit vanitatis genus *Titulomania*, a quo toto pectore ab-
horent viri cordati; quod enim facias ei, qui in proximo
trans Rhenum rure ignotus & tamen audit *Clarissimus*,

Quam multum vaniores catatis habet.
conferatur *Mundi lapis tydius*, sive vanitas per veritatem
falsi accusata, & convicta, opera Anton. a Burgundia, edita,
Add. D. Præfesta *spicilegio ad Galateum* f. d. mor. elegant.
p. 138. n. 1.

SECTIO V.

DE

INSIGNIBUS AC ORNAMENTIS HONO- RIS CAUSA CONCESSIS.

Thes. 1.

Insignia, quæ nihil aliud sunt, quam infallibile virtutis
testimonium, bonæ mentis indicium, claritatis & ho-
noris tessera, Draco d. orig. & jur. armos. adinventæ
sunt, ut virtuti tum bellicæ tum togatæ suum extet præ-
mium. Nec tamen cuivis indiscriminatim arma ac in-
signia concedentur, sed honoris causa iis, quos virtus
nobilitar; nec propria autoritate quis insignia usurpare
valet, sed Imperator aliusve Superiorem Deo & gladio
non recognoscens ea concedit, vel immediate, ut quan-
do nobilitate, simulque armis quem donat, vel sine no-
bilitatis collatione privilegium armorum alicui concedit.
Einen Wappen-Brieff: vel mediate per comites Palati-
nōs,

nos. *Draco d. l. Hinc Pulchre Polyb. l. s. juvenes inquit, excitant ac probocant ad pericula subeunda. Cumenim occasio se dat, & aliqui eorum fortiter & animose fecerunt, convocans Imperator in concionem omnes copias & circumponens sibi eos, qui Autores egregii facinoris, primum quidem laudes eorum edisserit, & super hoc factio, & si quid aliud in omni vita gesserint laude & memoria dignum: post hæc ei quidem, qui hostem percusserit, hostem donat: qui vero dejecerit & spoliaverit, pediti quidem phialam: equiti phalaras &c.*

Thes. II.

Non autem sola virtus militaris causa impellense est insignium assumendorum, sed & aliæ plures, uti sunt: *Officium*, quemadmodum Electores seculares ea, quæ Imperatoripe præferunt, insignia clypeis suis exposita habent. *Bemerita*; uti Imperator Maximilianus I. Erico Seniori, Brunsvicensium Duci, duodecies in acie stanti & Imperatori fidelem operam contra Turcas, Gallos aliosque præbenti avitis insignibus auream stellam adjecit, quæ adhuc in Brunsvicensium Ducum clypeo fulgit. *Religio*, vera sit sive falsa. Sic Colonienfes Magorum corpora accepisse glorianur: hinc eorum insignia mutata sunt in *tres coronas* ad designandum, tres sanctos Magos ab oriente venientes ac domini Servatoris nostri nativitatem colen-

colentes ab iis detineri. Lehmann *Cronic. Spirens. Nominum convenientia*, uti Familia Hennebergensis gallinam habuit nigram Bernates in Helvetia ursum pro insigni gerunt, & putant, Bernam die Stadt Bern nomen accepisse ab urso, qui primus comiti orbem condituro occurrerit. Limn. *Ab. 6. c. 6. n. 17. ex Cronic. Helvet. lib. 7. c. 30. Eruditio*: sic Bartolus Ictus, ab Imperatore pro insignibus accepit leonem *purpureum* cum bicipiti cauda in campo aurato, ad designandam ejus virtutem & eruditionem. Jovius *in elog. vir. doctor*. Alii tamen, inter quos est Limnæus *lib. 6. Jur. Publ. c. 10. n. 41*. Baldo a Carolo IV. horum insignium usum concessum esse autumant. Nobiliss. D. Bechman *dissert. de insignibus tb. 56*.

Tbes. III.

Partes insignium, præeunte Limnæo, recenset D. Bechman *in notis dignitat. illustrium dissertat. 6. cap. 3. tb. 2*, scilicet I. *Scutum* seu campum, cui insignia inhærent. II. *Emblemata*, h. figuras atque colores scuto adhærentes III. *Galeam*. IV. *Clinodia*, ornatus causa Galeis adjecta, & V. *Sustentacula*, quæ insigne sustinent ac fulciunt.

Tbes. IV.

Solent etiam Imperatores hodie jus donandæ in galea coronæ sibi fere sôlis reservare, nec Comitibus Palatinis concedere, quemadmodum verba diplomatis Cæsarei refert.

fert Draco c. l. tb. 4. Doch sol genanter D. S. sein fleißig auffsehen haben, Daß er in Krafft dieser unser Kayserlichen Freyheit und Gnade unsern Kayserlichen und Königlischen Adler, auch anderer Fürsten, Grafen oder Freyherrn, alterblich Wappen und Kleinodt, auch iemands, wer der were, eine oder mehr Königlischen Kronen, auf dem Helm nicht verleibe, welches wir uns hiermit vorbehalten haben wolten.

Thes. V.

Imperium nostrum Romano Germanicum gerit *Aquilam*, eamque *Bicipitem*. Hanc, inquit Becman d. *notit. dignitat. diff. 6. tb. 4.* Prisci Romanorum Reges amare, posteri in Republica libera amplexi sunt & secuti, tandem Imperatores ad nostram usque ætatem propagarunt Ratio videtur in Aquilæ robore, magnitudine corporis, volatu sublimi ac celeri, acrimonia visus, prudentia præterea & animi magnitudine quærenda esse, ut veluti Aquila istis, sic Romani similibus donis eminere censendi sint. Eandem posteri Bicipitem voluere, seu potius duas Aquilas expansis alis sibi dorsa jungentes, forte in designationem Bicipitis Imperii Orientalis. & Uccidentalis Alii tamen existimant, aquila, Imperii inigne licet sub uno corpore quod capita habeat, fissam tamen esse aquilæ imaginem a *Caroli. M.* Germanorum & *Nicephori* Græcorum Imp. conventionem, vid. *Limn. l. 4. c. n. 10.*

Thes. VI.

Thes. VI.

Regis Romanorum insignia non bicipitis, sed simplicis ac consuetæ aquilæ figura efformata unt. Cum enim Rex Romanorum Imperatorem superiorem agnoscat, est quod Rex electus in insignibus & sigillis aquillam simplicem dextro saltem capite prominentem, Imperator vero coronatam picipitem gerat. *Limnæ. lib. 3. 4. n. 8*

Thes. VII.

Electorum Ecclesiasticorum insignia variant. Primi *f. Moguntini* est *Rota ex dispositione Willegisi*, Primi Electoris Moguntinensis dispositione. Hic enim cum ex patre Rhedario ex pago Saxonie *Schöningen* esset, multis locis sibi rotam depictam conditionis suæ memor modestissime proposuit cum hac inscriptione: *Willegis, Willegis, recole, unde veneris*. Archiepiscopi Treverensis insigne est *crux rubea aureo in vellere*. Electoris Coloni insigne est *crux* respectu Archiepiscopatus. Secularium Electorum insignia sunt: Regis *Bobemia* *aquila fusca s. nigra*, quam Fridericus I. in leonem fulvum bifurcatæ caudæ in clypeo albi coloris mutavit, & in signum Archipincernatus ungui dextro calicem quoque aureum imposuit. *Gold. d. Regn. Bobem. lib. 3. c. 4.* Electoris *Bavaria* insignia sunt *potum aureum in orbis forma* Electoris *Saxonia* duo gladii *stricti vel decussatim compositi*. Unde Albin. inquit: *Der G Chur*

Chur: Sachsen Wapen ist eine Fahne / so oben schwarz
und unten weiß, darinnen zwey rothe Schwerter über-
schrenket. Elector Palatinus iisdem gaudet partibus cum Do-
mo *Bavarica* ratione Electoratus in Instrumento Pacis
Westphal. Ognabrug. Ipsi restituti. De reliquorum
Ducum Principum Comitum ac Dominorum, insigni-
bus scutis, coloribus, figuris, galeis et aliis ad hanc rem spe-
ctantibus cum opus Dn. D. Spenerus editurus sit, plura
tum percipi poterunt.

Thes. VIII.

Ornamenta honorifica, ejusmodi sunt *vestitus honoris*
ergo concessus, *Torques, Armilla, Annuli, Inaures, Cin-*
gula idque genus alia quod attinet, conciliandæ venera-
tioni Magnatibus opus est splendidioribus ornamentis;
figuidem vulgus magnorum operum non alios capaces
putat, quam quos eximia specie donatos vider. D. Bec-
man *d. l. cap. 1. tb. 11.* iuxta proverbium: *Hunc homines*
decorant, quem vestimenta decorant. De Ludovico XI.
Galliarum Rege, Cominæ: *lib. 2. n. scribit: Ludovicus bre-*
vibus utebatur vestimentis, & adeo neglectis, ut nihil supra
Pileum gestabat diversum ab aliis, & huic affixa erat imago
plumbea. Hanc tenuitatem ridebant Hispani, & perfroniam
tribuebant. Imo non ipsum solum Princeps, sed etiam
ipsius ministros decet, in Principis honorem ornatiores
incedere, non sicuti alii inferioris ordinis homines Perez.
ad tit. C. d. vestit. bolser.

Thes.

Acta Comitiorum testantur, Maximilianum I. singulis Principum ordinibus certum & distinctum vestitum anno 1594. præscripsisse, eosque illo usos fuisse. Ein Herzoglich Kleid war ein rother atlaser Mantel, durch ab/ bis auf den Fuß, zu einer Seiten offen, mit Lassaß unterfuttet und oben daran ein übergelegt Goller von Lassaß, bis auf die Achsel: und unter demselben Mantel ein rother Rock nach gefallen, der auch an der Seiten, da der Mantel offen, geziert nach Belieben. Item, auf dem Haupt ein rother atlaser Herzog Hut mit Lassaß überstülpet, einen zweren Hand breidt. Der Landgrafen Kleid war ein brauner Damascaner Mantel, durchaus bis auf den Fuß zu einer seiten offen, gefüttert von grauen Feh, und mit einer umgelegten Goller von grauen Feh, bis auf die Achsel: Der Hut von braunen Damast, vorn mit einen fehen Aufschlag, wie die mardern Hauben gemeiniglich getragen werden. Der Marggrafe Kleidung war ein brauner Damascaner Mantel in die länge, wie jetzt gesagt, mit Bundwerck, Fehewannen genant, gefuttet, mit einen Goller oder Überschlag desselbigen Bundwercks bis auf die Achsel: den Hut auch von brauner Damast, dessen Überschlag fein von Bundwerck. Der Erzbischöfliche Habit war ein langer Mantel von Rosen farben, von beiden Seiten offen, mit lassaß gefüttert und einer Kappen

pen auf der Achsel, alsdenn dergleichen Prälaten zu tragen pflegen, und die zugehören auch mit lassaß gefüttert. Die Bischöffe, so Fürstlich Land und Leute: als Bamberg / Würzburg 2c. trugen lange braune Röcke mit grauen Fehse gefuttert / und eine Kappe um den Hals / auch mit grauen Fehse gefuttert. Die gemeine Bischöffe trugen braune Röcke von Bundwerck oder Fehsewannen gefuttert, wie auch die Rappen Limnæ. *ad lib. 4. jur. publ. c. 7. n. 23.* Electorum Ecclesiasticorum vestitus in solenni curia est toga ex panno coccineo rubro, pellibus ex albo & nigro variegatis, quas heomelinas vocant, suffulta & prætexa: pileus quoque ejusdem coloris panno pellibusque variegatis prætextus. Electorum secularium vestitus in solenni curia est paludamentum holosericum rubrum, pellibus heomelinis suffultum & prætextum, pileusque ejusdem materiæ, coloris ac prætexturæ. D. Struve *d. eo quod justum est circa vestit. c. vium.* Reliquorum ordinum quis vestitus sit positus ipsa Reformatio politica Imperii *d. anno 1577. tit. 3. & seqq.* sigillatim enarrat.

Tbes. X.

Quænam vestis Comitibus & Baronibus prohibita sit, vid. *Reform. Polit. d. anno 1577. tit. 13.* Uxoribus tamen Comitum & Baronum conceditur vestibus suis aureas argen-

argenteas paragaudas adjungere integra tamen vestis
ipsis interdicta d. *Reform. polit. d. l.* Inter *Nobiles* desti-
gnitur, an sint *Nobiles* tantum, an simul equites. Illis
certa sericorum vestimentorum genera interdicta *Ref.*
polit. tit. II. uxoribus tamen eorum laxior potestas con-
ceditur, daß sie mögen vier seidene Röcke machen las-
sen; einen von Sammet, die übrigen deren von dam-
mast oder dergleichen seiden Röcke / *Nobiles* vero qui
equites sunt, splendidiori vestitu utuntur, & etiam tho-
race aureo ipsis uti licet.

Thes. XI.

Doctores in vestium determinatione eodem gradu con-
stituuntur, ut eorum melior sit conditio, quam *Nobi-*
lium, qui Equites non sunt, quod patet ex *Recess. d. anno*
1500. rubr. von Uebermüßigkeit der Kleider, ubi disponitur:
Die von Adel, so Ritter oder Doctores sind, sollen kein Gol-
denstück tragen / doch sol es ihnen zu Wämbsfern zu tra-
gen unverbetthen seyn / *Reform. Polit. tit. von Doctoren.*
Dergleichen sollen und mögen die Doctores und ihre
Weiber, auch Kleider, / Geschmuck und Ketten, gülte-
ne Ringe und anders ihrem Stande und Freyheit ge-
mäß, tragen. *Licentiat* quoque *Doctores* privilegiis gau-
dent, *Ordinat. Regiment. d. anno 1500. rubr. wie zwanz-*
gig Personen in das Regiment genommen sind in fin.
ubi dicitur: Die andern sechs Personen, die von Ritter
schafft / Doctores oder *Licentiaten* &c,

Thes. XII.

Leges sumptuariæ in Germania nostra, in qua luxus valde invaluit, necessariae sunt. A serico perventum est ad aureas & argenteas vestes; ab his ad texta serica, quæ margaritæ & varii operis lapilli implent per suos coloris distributi. Quid cateneas dicam & gemmea cingula, & adamantinas fibulas, & bina ternaque patrimonium mulierum auribus pententia? Digna Principibus imo necessaria cura foret, providere, ne dites familiæ, aut claritudine insignes studio magnificentiae prolabantur. Sed opinor ex aliorum inopia securitatem sibiconciliari persvasum esse principibus ait Forstner. *ad liq. 3. Annal. Tacit. p. 495. add. Lansii oratio pro Germania.*

SECTIO VI.

DE

OFFICIIS HONORIS CAUSA DEFERENDIS ET PRÆSTANDIS

Thes. I.

Officia (prout hæc vocula notat munus) sæpius magis honoris quam proventuum causa conceduntur & peraguntur. Solent autem in delatione ejusmodi officiorum honorificorum quandoque attendi *bene merita Majorum* quandoque *familia*, quibus non auferendi sunt honores. De comitum veterum liberis attestatur Capi-

Capitulum Caroli Calvi apud Mireum *in annal. belg.* anno 877. hunc in modum : *Si Comes de regno obierit, cujus filius nobiscum, filius noster ordinet de his, qui eidem Comiti plus familiares, propinquiores fuerunt, qui cum ministerialibus ipsius Comitatus & cum Episcopo, in cujus parochia fuerit ipse Comitatus, ipsum comitatum praevideant, sive regant, usque dum nobis renunciatur, ut filium illius, qui nobiscum erit, debonoribus illius bonoremus.*

Thef. II.

Ac hodiernum honorificia officia deferri iis, quorum prædecessores de republica bene meriti sunt, ex actis Circulorum imprimis patescit; prout in Duce s. Præfecto Circuli des Kraß, Obrißten talis reflexus haberi solet. Exempli loco Potentissimum Saxoniae Electoris in Circulo Saxoniae Superioris, qui anno 1658. tanquam paternae virtutis hæres ab ordinibus fuit electus, D. Præs. *in Sebe. diasm. d. Conventib. Circulorum cap. 4. n. 11.* adducit.

Thef. III.

Sunt præterea in Germanico Imperio officia honorifica, quæ certis personis ac familiis conceduntur. Sic ELECTORES S. R. IMPERII in Curia solenni officia quædam honoris causa præstant atque Imperatori exhibent. Olim ista non erant hæreditaria certisve familiis connexa, sed

am.

ambulatoria. D. Conring. *dissert. d. officialib. Imp. Rom. Germ. lb. 12.* Notabilis locus est apud Witichindum *lib. 2. Annal. sub init.* ubiis Ottonis Magni Inaugurationem coronationemque ac dehinc solenne convivium describit. Divina deinde, ait, laude dicta sacrificioque soleniter celebrato descendebat Rex ad palatium, ac accedens ad mensam marmoream regio apparatus ornatam resedit cum pontificibus & omni populo: Duces vero ministrabant: Lothario. rum Dux, Giselfertus, ad cujus potestatem locus ille pertinebat, omnia procurabat: Eberhardus mensæ præerat; Herimannus FrancoPincernis Arnulphus equestri Ordini & eligendis locandisque, castris præerat &c. Ac memorabilis est descriptio solennitatis Paschalis ab Ottone III. in Quedlinburg celebrata e veteri historia Dirmari Mersburgensis. *lib. 4. Chron.* cujus hæc sunt verba: Quatuor ministrabant Duces: Henricus (Bavariæ Dux) ad mensam: Conratus Franoniæ) ad Cameram, Hecil (Pdlatinus) ad Cellarium, Bernhardus (Saxonix) equis præfuit. Postmodum officia isthæc hereditaria effecta sunt, & quantum ex Arnoldi Lubecensis *lib. 3. c. 9* constat, factum id est a Friderico Barbarossa, regix Dignitatis Majestatisque Imperatoriæ studiosissimo, qui decessit Duce Henrico Leone alia ad Imperii honorem pertinentia reduxit, ut hæc quoque officia revocasse in usum videatur, D. Conring. *c. 4. lb. 14.*

Tbes. IV.

Officia Electorum *Ecclesiasticorum* in tali curia sunt hæc, ut, quotquot adsunt, sigilla & typaria imperia-
lia sive regalia in solenni processione super argenteo ba-
culo suspensa gerant, & ante Imperatorem vel Regem
Romanorum in mensam ponant; quæ tamen ipsis Rex
seu Imperator statim reddit, & ei in cujus Archi-Cancel-
lariatu aula celebratur, majus sigillum collo appendit,
quod ad finem cœnæ & usque dum in hospitium suum
redit, portare debet D. Gothofr. a Jena *de election. Im-
per. diss. 5.* Ingresso Imperatore vel Rege Roman. ad men-
sam Electores Ecclesiastici benedictionem tam ante men-
sam, quam in gratiis post cibum acceptum agendis di-
cere jubentur servato ordine in *Aur. Bulla cap. 23.* præscri-
pto. Et ut se invicem honore condigno & decenti præ-
veniant, & exemplum aliis præbeant invicem honoran-
di, is, quem circa præmissa ordo tetigerit ad hæc, alte-
rum conniventia & caritativa inclinatione invitet, tunc
demum ad præmissa procedat, seu quodlibet (*in d. c. 23.*)
præmissorum.

Tbes. V.

Quam primum Imperator vel Rex Rom. solium præ-
paratum ascendit; Electores *Seculares* sua peragunt offi-
cia. Et quidem primo loco in *Aur. B. tit. 27.* ELECTOR

H

SAXO-

SAXONIÆ nominatur, non quidem ratione dignitatis, sed quia commodè ante cæteros Collegas officium suum peragit. Est autem officium Ejus, ceu *Archimarschalli*, avenam distribuere, nempe ut equo cui infidet in acervum avenæ ad pectus usque adactò, in manu habeat baculum argenteum & mensuram argenteam, simul duodecim marcas argenti in pondere facientes, ac mensuram avena plenam primitus venienti famulo ministret, ac postea baculum in avenam figens recedat. Tumque ipsius *Vice-Marschallus de Pappenheim*, aut eo absente, *Marschallus Curia avenam* istam distribuere debet, *Rummelin. ad A. B. p. 3. diff. 5. Schurz. d. vicariat. conclus. 24. lit. a. Carpzov. ad L. Reg. Germ. c. 11. sect. 6. num. 28.* Secundo loco in A. B. venit *Electo Brandenburgicus*, estque *ARCHICAMERARIUS*, & in processionibus Imperialibus sceptrum præfert. Ejus subofficialis est Comes principali dignitate præfulgens, *Gefürsteter Graf von Hohenzollern*. Is equo intrat culinam, indeque malluvium argenteum cum gutturnio portat in curiam, idque ab equo descendens ad lavandum Imperatori seu Regi Rom. præbet: tenent reliqui Seculares mantile. Subofficialarius malluvium & gutturnium sibi cum equo haper. *Petr. d. Andlo lib. 2. d. Imp. Rom. c. 15.* Quando vero *Electo Brandenburgensis* ipse præsens non est, an tunc *Legati Ejus* vel hæreditarius Imperii vice *Camerarius* sceptrum Regi electo præferre debeat, lege ea, quæ an. 1655.

in coronatione Ferdinandi IV. Brandenburgenses protestando Imperatori & Directorio Moguntino exhibuerunt; apud Limnæum *tom. 5. addit. ad lib. 3. cap. 7. n. 74.* Tercio loco in aurea bulla ponitur *Electior Palatinus*, verum cum dignitas Electoralis anno 1623. *Friderico V.* Palatino ademta cum omnibus annexis juribus in *Maximilianum Bavarum* translata, eademque in *Instrumento Pacis art. 4.* confirmata, & Octavus Electoratus institutus esset, controversia orta est, num *Archi-Dapiferus* officium Palatino esset ereptum, quæ peculiari quadam transactione sopita, atque hoc officium Bavaro a Palatino cessum est vid. *Theatr. Europe. ad annum 1651.* Autor der wohlgegründeten Abfestigung der Chur, Baiserischen freyen Anzeige wegen des Vicariats pag. 50. Est itaque hodie *Bavarus Archi-Dapifer*, cujus officium est, ut ipse equo intrans, & quatuor scutellas, (quarum quælibet habet tres marcas argenti) cibus impletas manibus tenens, ac ab equo descendens, ante Imperatorem vel Reg. Rom. in mensam ponere debeat. Ubi eum expectat Vice-Marschallus, & cum baculo præit. In solennibus processionibus pomum imperiale gestat. Ejus Vicarius est Comes de Zeil, qui patinas argenteas cum equo similiter sibi vendicat. Elector PALATINUS est *Archi Thesaurarius* in processione solenni gestat *coronam*, inque solennibus conventibus projectionis pecuniæ facit initium. Ejus Vicarius

est Comes de Sinzendorff. In actu coronationis Regis Romanorum, *Ferdinandi IV.* Elector Palatinus equitans, una cum Vicariis suis hæreditariis, auream & argenteam monentam projecit Anno 1658. d. 1. Aug. in *Leopoldi* Imper. inauguratione idem fecit, uti relatione constat: Chur Pfalz ohngefehr 10. oder 12. Schritt von der Römer Thür, unter das Volk reitend, und das erste Geld auswerffend, begab sich hernach bald wieder auf den Römer Saal: Gleich hernach präsentirten sich beyde Herrn Grafen von Sinzendorff, als Erb- Schatzmeister, und wurffen in den Schranken herum bis wieder zum Römer, das übrige Geld unter das Volk, immittirte die Trompeten sich hören lieffen. REX BOHEMIÆ Imperii *Archipincerna* Ejusque Vicarius est Comes de *Limpurg.* A. B. tit. 27. Archipincernæ officium est, Imperatori vel Regi Rom. primum poculum vino & aqua permixtum impletum porrigere, non tamen redimitum corona regali, si nolit vid. Constit. Ruperti I. d. anno 1330. ap. Goldast. tom. 2. Constit. Imperial. fol. 92. cur autem vinum Imperatori proponendum aqua diluatur vid. Limn. 3. Jur. Publ. c. 8. n. 8. & seqq.

Thes. VI.

Circa hæcce officia honoris causa peragenda animadvertendum venit: Electores *intra*. Vicarios seu Subofficiarios *extra* curiam equos, conscendere, Spreng. Jur. publ.

publ. l. i. cap. 29. nec non in casu absentiae Vicariorum seu subofficialium quodtidianos Imperatoriae Majestatis ministros ad officia hæcce admitti, eaque expedire Schutz. *in Colleg. jur. publ. disp. 7. tb. 25. lit. A.* & quamvis in casu praesentiae olim lis fuerit inter praememoratos Subofficialiales & Aulæ Cæsareæ Ministros: vid. *discurs. Besold. d. prerogativa sessionis. num. 4.* hodie tamen ea in Capitulationem Ferdinand. II. *art. 41.* & Ferdinand. III. *art. 48.* decisa est, ne aliter quam certis in casibus Officiales Imperatoris in Hereditariorum subofficialium vices substituantur: scilicet casu, quo Imperator Curiam imperialem celebrat, auf Reichs / Wahl oder andern dergleichen Tügen, da die Erb- Nempter zugebrauchen sind. Quid, si quis horum Vicariorum mittat Legatum, an hic, an ordinarius Curia imperialis minister officium gerere, sentumque ferre debet? Respond. quoniam hujus officii functio personalissima est certæque familiae jure Majoratus per A. B. est concessa, per Legatum vel substitutum expediri nequit *l. 68. l. 109. ff. d. R. 7. 2.* An in casu absentia Electoris alicujus Legatus, an vero ad subofficiale pertineat talis officii administratio? Pro Subofficialibus facit observantia: vid. Schutz. *in Colleg. d. stat. Rei Roman. Disp. 7. tb. 25. lit. a. Limn. lib. 3. jur. publ. cap. 7. n. 77.*

Thes. VII.

Considerantes solennitatem convivii Imperialis ac circa illud præstanda officia, memorandum adjicimus: Co-

*mit*tes fercula solere ferre , uti in relatione coronationis Leopoldinæ legimus , daß damals durch funfzig Gra-
fen die Speise aufgetragen worden.

Thef. VIII.

Electores R. G. Imperii officia quædam EPISCOPO
BAMBERGENSI præstant , quæ tamen non illa sunt ,
quæ per prædictos Subofficiales seu Vicarios , in Imperiali
curia ista munera peragi possunt , sed ratione Bamber-
gensium bonorum , quæ ab Electoribus nonnullis in feu-
da recognoscuntur , peculiare sunt Vicarii , unde ex non
distinctis hisce feudis error communis natus est , quod
Quatuor illi Imperii Officiales .f. Electores ad similia illis ,
quæ Imperatori debent , officia Episcopo Bambergensi
per Subofficiarios præstanda adstricti sint , quasi Officia
illa Electorum jam antea nominata ab Episcopo Bamber-
gensi recognoscantur. d. Conring. *d. officialib. Imper. lb. 26.*
D. Strauch. *differt. exoter. 3. num. 12.* Recognoscit autem
REX BOHEMIAE ab Episcopo Bambergensi Pragam ,
Bohemiæ metropolin tanquam feudum , Goldast. *d. Bo-
hem. lib. 3.* Ejus Vicarius & Pincerna est Nobilis de Auf-
sah. ELECTOR SAXONIAE anno 1623. d. 19. Octobr.
ab Episcopo Bamberg. investitus est mit dem Ober-Mär-
schall-Amt des Keyserl. Stiffts Bamberg , und dessen
Zugehörungen / Wittenberg , Schloß und Statt , Mühl-
berg / Schloß und Statt / beyde an der Elbe gelegen /
Lü-

Züben dem Schloß, und deren Dörffern, Berstad, Allsendorff, Weisitz und Gabgast mit allen und ieglichen Zugehörungen, nichts ausgenommen, wie denn solche Stücke den Churfürsten von Sachsen, von des Bischoffs Vorfahren am Stift, geliehen worden, Limnæ. *ad lib. 3. c. 7.* Ejus Marchallus est Nobilis de Ebner. ELECTOR BRANDENBURGENSIS investitus ab Episcopo Bambergensi mit dem Obrist Cammer-Amte des Stifts Bamberg, mit allen seinen zugehörigen Stücken und Lehn. Ejus Camerarius est Nobilis de Rotenhan. Limnæ. *ad Capitulat. Caroli V. Imp. Carpz. diss. feud. 10. qu. 1.* ELECTOR PALATINVS ab eodem Episcopo in feudum tenet castrum Hohenstein, advocatiam bonorum, & hominum oppidi Hersbrud, Illseß, Mursach, Pögenz, Welden, quis ejus Vicarius hodie sit, nobis non liquet. ELECTORIS BAVARI Dapifer est Nobilis de Pommersfeld.

Thes. IX.

Reliquis Principibus familiare fuit & adhuc frequens est, Officiales hereditarios suorum Principatuum, Ducatum aut Comitatum constituere. Sic Ecclesia MOEUNTINA officiales habuit *Archimarschallum*, Landgravium Hassiæ, *Vice-Marschallas*, Equites ab Heussenstein, *Archidapiferum*, Comitem Veldenzium, *Dapiferum*, ex familia Equitum Brömserorum a Rudesheim; *Archipin-*

cernam e sanguine Comitum Spanheimiorum, uti ornatur Gabriel Bucelin. in *Saga German. Pincernam* Equitum a Cronberg, *Archi-Camerarum* Comitem a Stolberg, *Camerarium* ex equitibus familiæ Ruedt a Colenberg.

Thef. X.

ABBAS CORBEJENSIS in Westphalia quatuor habet officiales prædicto nomine insignitos, inter quos est Dux Brunsvicensis & Luneburgensis. Sic habet relatio Johannis Lezneri in *Chronic. de reb. gestis Ludovici pii & fundatione Abbatie Corbej. cap. 18.* Der Abt dieses Kayserl. freyen Stiffts hält an selben Tage zur Vesper, wie auch des folgenden Tages, beydes zur Meß und zur Vesper mit den Einen eine sonderliche Proceßion, doch ferner nicht, als im Creuzgange und in der Kirchen. In welcher dem Abt der Elteste Fürst zu Braunschweig oder Wen derselbe darzu deputiret, und vollmächtiglich verordnet, einen silbern zierlichen Stab, als des Stiffts Advocatus und Ebler Vortragen, wie auch der Eltester aus dem alten Adelichen Geschlechte der Stockhausen, als des Stiffts Erzmarschall, einen hölzernen Stab vortragen muß. Von alters hat der Eltester von der Malsburg, als des Stifft Corbey Erbschenk, auf diese Zeit dem Abt dienen müssen. Er aber der Abt und Herr selbst trägt in dieser proceßion den gülden Stab, in seinem zierlichen Habit und Ornat, als

als daß einen solchen Prälaten und Gliedmaß des Reichs gebühret. Der Edler Advocatus und Erbvocat, nemlich der Fürst zu Braunschweig und Lüneburg, muß von wegen des Umpres, und der Graffschafft Dassel, den 14. Junii einen Hirsch gen Corbey in die Küche, und auch den 21. Junii einen lieffern und verschaffen, welches also von alters her gehalten worden ist.

Thes. XI.

Haftenus de officiis honorificis, quatenus vox ea denotat munus, videatur supra *th. 1.* Prout autem benivolam vel gratia plenam comprehendit exhibitionem, reticenda non est, sed instar omnium memoranda maxime CAROLI V. gloriosi illius bellis ac victoriis Imperatoris clementia, quam in deferendo honore exhibuit ministro suo. Scilicet laudatissimus ille Imperator aliquando Vlisſingæ ventos navigationis expectans in multam noctem cum Georgio Sigmundo Seldio locutus, familia omni sive dormiente, sive alibi divagante, & nemine ad, tinnuli æris signum appARENTE, ipse (*Carolus*) Doctori Seldio quantumvis recusanti lychnum prætulit, eumque per gradus deduxit: *Hoc monimentum*, inquires, *Cesaris illius Caroli habeto, Seldi, exercitibus, ac copiis quondam stipati, quem nunc solum a familia etiam desertum video, & cui tot annos servisti, is tibi nunc servit ac lychnum præfert.* Chyæus in *orat. funebr. Carol. V. p. 3. lib. 7. c. 14.*

lib. 6. c. 159. Eadem solennitate Electoralium & Ducalium Saxoniorum feudorum investituram Viennæ *d. 13. Augusti* anno 1621. peractam refert Carpzov. *ad L. Regiam. cap. 10. sect. 9.* Conum tamen istum Electorem Moguntinum anno 1654. capulo quidem aliquantisper in manu retento non fuisse deosculatum, ex relatione sibi facta meminit Limnæ. *d. jur. pub. tom. 5.* Apud nonnullos Germaniæ Principes in usu esse, ut Vasallos in actu Investituræ osculentur refert D. Præses *d. osc. sanct. cap. 5.* Sic Reverendissimum Archiepiscopatus Magdeburgensis Administratorem Illustrissimum Comitem in Mansfeld paucis adhinc annis juxta morem curiæ istius feudalis vasalli pedem sinistrum ejus dextro tangentem dextraque collum manu complectentem osculo investivisse refert ibidem.

Thes. II.

Post fata seu mortem alicujus honoris causa quædam fieri solent. Sicuti monumenta honoris & memoriæ causa extruuntur, uti sunt Epitaphia, lapides sepulcrales: Vexillorum affixio & statuarum erectio, quæ simpliciter non improbantur vid. *Genes. 35. vers. 20. 2. Samuel. 18. v. 18. Marc. 15. vers. pen.* præsertim si modico usu ab Illustribus, Nobilibus aliisque honoratioribus personis in memoriam & honorem defunctorum adhibeantur: etiam si in insis

*image
not
available*

SECTIO VIII.
ET ULTIMA

DE
ACTIONIBUS ET JUDICE IN CAU-
SIS HONORUM.

Thes. I.

Actiones pro causa honoris competentes in judicio proponendæ possunt esse *præjudiciales*, vel *actio injuriarum*, quod nemo debeat ferre contemptum debiti honoris *arg. l. 1. in pr. §. 6. ff. d. postuland.* vel *actio confessoria & negatoria utilis*, v. g. in materia insignium Höping. *d. insign. c. 14. n. 2.* Nolden *de stat. nobil. c. 19.* formulam libelli lege ap. Crustum *tr. d. jur. præmin.* Competunt etiam interdicta tam *retinenda* quam *recuperanda* possessionis. Item interdictum *uti possidetis* propter *l. 3. §. 9. ff. uti possidet.* de modo libellandi vid. Limn. *com. 4. in addit. lib. 5. c. 12.*

Thes. II.

Quando de præcedentia sessioneque statuum Imperii controvertitur, Judex comperens est Imperator, præferim si in Comitibus agitentur; quales controversiæ multum officere solent publicis deliberationibus; Stamler. *d. reserv. Imp. Rom. Germ. §. 40.* Ubi monstrat istas controversias non esse decidendas ex antiquitate familiarum.

superiorem, quisnam erit iudex: Respond. Gladius. Illud testatur sanguinolentum bellum inter Reges Sveciæ & Poloniæ, quod anno 1658. maxima ex parte ortum observabatur. Placet tamen distinctio D. Martini Profess. Chiloniensis in *dissert. d. prædria Reg. German. lib. 39.* Aut litem hanc movent principes hætenus ita pares, ut utri prorogativa hæc debeat merito possis adhuc dubitare? quo casu videtur omnino dicendum, motum inter tales ob solam hanc *προσδριαν* bellum a parte primi lædenti fore injustum, propter defectum scilicet causæ materialis, quæ minus hic est, aut videtur saltem sufficiens. Adde quod nullum plane, inter Christianos præsertim, justum possit dici bellum, nisi quod inevitabili necessitate (qualis hic quidem nulla potest fingi) sic jubente suscipiendum. Quod si vero aut jure meliore subnixo, aut in prærogativæ hujus possessione vel constituto Principi alius per vim jus suum vellet eripere, quoque minus illo libere utatur, prohibere præsumeret, annon justam arma expediendi causam daturus esset læso, non ita multum dubito: quod tum minus quidem dubitationis habet, quando injuria aut contumelia insuper accessit. Plane quemadmodum privato, ob ereptam turbatamve possessionem, sua non desunt quibus experiatur, remedia, quæcunque tandem illa sint; Ita Regibus & Principibus, quique illis par jus obtinent, bello (si juri quidem suo stricte velint inhærere) uti non est prohibitum, cum quot actionum forensium sint fontes, totidem sint quoque belli, & ubi judicia deficiunt, incipiat bellum, ceu docet Grotius *lib. 2. d. jur. bel. & pac. c. 2. §.* adde quod iniquitas partis adversæ iusta bella ingerat, uti loquitur Augustinus in *lib. d. civitat. Dei lib.*

lib. 4. c. 4. Num vero in causa honoris Duellum sit licitum. Q.? Negatur. Rationes solide adductas vid. in dissertat. D. Præsidis de *Philantia cap. 5. tb. 3.* Concessa tamen est potestas utendi moderamine inculpatæ tutelæ vid. Chassanæ *part. 1. confid. 2.* Cæterum de honore & honoris defensione vid. consil. Ludolphi Schraderi *part. 1. consil. 4. n. 212.*

·ADDITAMENTVM.

I.

Imperatores vanitati Græcorum, quorum unusquisque fere officium aliquod sive nomen officialis affectabat, gratificaturi, ambitiosos imaginariis dignitatum honorariorum umbris potius, quam reali functionum ac administrationum officii concessione afficiendos existimarunt. Has vero qui tenent, honorarii sive imaginarii appellantur & describuntur *in lib. 9. C. d. metat. l. ii. tit. 41.* quod sint quibus cirra cingulum dignitas pro solo honore delata est. Nullum enim honorarii cingulum gestabant, cum nullo antegesto administrationis merito consecuti sint, sed solo codicillorum Principis beneficio ornentur *l. 1. C. Tb. qui a præb. tiron.* Ausonius eos describit:

Muneris expertes, nomine participes.

II.

De Consiliariis, quibus consiliarii nomen honoris confectum est, quorum tamen consilio nunquam utitur.

effectu, uti tradit Don. Mastrill. *lib. 4. d. Magistrat. c. 10.* Gesta ejusmodi honorariarum dignitatum exemplis abundat, teste Charl. Loyseau *en son traite des Ordres & simples Dignitez au chap. 11.* Limn. *jur. publ. tom. 4. ad lib. 7. c. 1. n. 47.* huc refer Episcopos nonnullos, qui nomen ducunt ab Episcopatibus, quos infideles & Ethnici detinent.

III.

Tutores quidam *Honorarii* appellantur; quod nimirum ob honorem *l. 15. §. 9. ff. d. excus. tut. vel honoris causa l. 26. §. 1. d. tutel. testam. l. 60. §. 2. ff. d. rit. nupt. sine administrationis onere constituentur.* Hi tamen vere & proprie dicti tutores sunt, ac proinde ad eos tutelæ periculum pertinet. Ita Anton. Faber *in jurispr. papinian. tit. d. tutor. princ. i. illation.* dicit: *Et ideo non est dubitandum, quin tutores honorarii vere tutores sint, hoc ipso quod honorarii sunt, nec consequenter mirandum, quod diximus, ad eos cum vere tutores sint, tutela periculum pertinere.* Officium horum tutorum honorariorum in tribus hisce potissimum consistit. 1. in diligenti & assidua administrationis in spectione 2. In fideli & sollicita administratione 3. in suspecti postulatione. Administratio od eorum officium non pertinet; nec ipsimet honorarii tutores administrare & gerere obligantur, quippe qui ad hoc ut gerant constituti non sunt *l. 14. §. 1. d. solut. D. Lauterbach, dissert. d. tutor. honorar. lb. 24.*

